

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ :

**Γλωσσική επάρκεια ξένης γλώσσας στην τουριστική
βιομηχανία και στο χώρο του τουρισμού.**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : Γρίβας Θεόδωρος Α.Μ. 5413
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Δούσπη Βασιλική

- ΠΑΤΡΑ 2011 -

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρώ υποχρέωση μου να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Ιωάννη Καρρά για την πολύτιμη καθοδήγηση του και την εμπιστοσύνη που μου έδειξε δίνοντας μου τη δυνατότητα να εκπονήσω την πτυχιακή μου εργασία σε ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα. Επίσης, θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για τη διάθεση του να με βοηθήσει και να μου λύσει οποιαδήποτε απορία οποιαδήποτε στιγμή το χρειαζόμουν.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους φίλους μου, οι οποίοι μου συμπαραστάθηκαν όλο αυτό τον καιρό. Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω θερμά την οικογένειά μου για την ηθική και οικονομική συμπαράσταση όχι μόνο κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1°	
Εισαγωγή	σελ. 5
Κεφάλαιο 2°	
Ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	7
2.1 Η ξένη γλώσσα σε πρώιμη ηλικία	7
2.2 Πώς μαθαίνουν τα μικρά παιδιά τα Αγγλικά ως ξένη γλώσσα	9
2.3 Τα στάδια χρήσης της Αγγλικής γλώσσας	9
2.4 Η μάθηση της δεύτερης γλώσσας είναι ένα καλό πνευματικό φάρμακο για τα παιδιά	13
2.5 Οι ξένες γλώσσες στο «Νέο Σχολείο»	16
2.6 Ανάπτυξη σχολικού προγραμματισμού και εκμάθηση ξένης γλώσσας	17
2.7 Μήπως τα παιδιά ‘μπερδέψουν’ τα ελληνικά με τα αγγλικά;	18
2.8 Όσο πιο νωρίς, τόσο καλύτερα;	19
2.9 Μήπως ο εμπλουτισμός του διδακτικού προγράμματος «φορτώσει» τα παιδιά;	21
2.10 Υπάρχει σύνδεση με τη διδασκαλία της Αγγλικής στις επόμενες τάξεις του δημοτικού;	22
2.11 Εκμάθηση ξένων γλωσσών από μικρή ηλικία	23
Κεφάλαιο 3°	
Η εκμάθηση των ξένων γλωσσών στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης	24
3.1 Η Διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση	25
3.2 Τα Αγγλικά στο Γυμνάσιο	26
3.3 Η εκμάθηση των ξένων γλωσσών στη τριτοβάθμια εκπαίδευση.	26
3.4 Εισαγωγή για τουριστικές ανώτατες σπουδές, με βαθμό 2,37 έως 4,03	29
3.5 Τμήματα Τουριστικών Σχολών – Διδασκαλία Ξένων Γλωσσών	30
3.6 Εκπαιδύοντας την ελληνική τουριστική εκπαίδευση	32
3.7 Ξενογλωσση τουριστική ορολογία.	34
3.7.1 Αγγλική τουριστική ορολογία	34
3.7.2 Γαλλική τουριστική ορολογία	35
3.7.3 Γερμανική τουριστική ορολογία	35
Κεφάλαιο 4°	

Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρωπαϊκή Ένωση	36
4.1 Η θέση των ξένων γλωσσών στο αναλυτικό πρόγραμμα	36
4.2 Ευκαιρίες εκμάθησης ξένων γλωσσών – Ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης	37
4.3 Δυνατότητες χρηματοδότησης	38
4.4 Σχολικές συμπράξεις COMENIUS	40
Κεφάλαιο 5^ο	
Οι γλώσσες του μέλλοντος	41
5.1 Στα θρανία για τη γλώσσα του αύριο	41
Κεφάλαιο 6^ο	
Συνεντεύξεις – Ερωτηματολόγια	46
6.1 Συνέντευξη από τον ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου.	47
6.2 Συνέντευξη από την υπεύθυνη προσωπικού του ξενοδοχείου	48
6.3 Στατιστικά και διαγράμματα της έρευνας	50
Παράρτημα 1	59
Παράρτημα 2	61
Παράρτημα 3	63
Παράρτημα 4	65
Πηγές - Βιβλιογραφία	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εκμάθηση των ξένων γλωσσών δεν είναι ένα φαινόμενο του 20^{ου} αιώνα αλλά έχει τις ρίζες του στην αρχαιότητα και συγκεκριμένα 5000 χρόνια πριν στους Σουμέριους και συνεχίζεται με την διδασκαλία των αρχαίων Ελληνικών και των Λατινικών.

Η ανάγκη να επικοινωνήσουμε με τον ξένο δεν ανάγεται στο χθες. Υπάρχουν πολλοί λόγοι για να έρθουμε σε επαφή με ανθρώπους που μιλούν μια ξένη γλώσσα: οικονομικοί, διπλωματικοί, κοινωνικοί, εμπορικοί, στρατιωτικοί. Αυτή η ανάγκη μας γυρίζει στα πολύ παλιά χρόνια. Γι' αυτό υποθέτουμε ότι τα πρώτα μαθήματα μιας ξένης γλώσσας έγιναν σε απευθείας επαφή με τον ξένο.

Σε μια χώρα σαν την Ελλάδα, που είναι έντονο το φαινόμενο του τουρισμού, οι κάτοικοι της αντιλήφθηκαν πολύ γρήγορα ότι είναι απαραίτητο η γνώση μιας ξένης γλώσσας, και κυρίως της αγγλικής μιας και η αγγλική γλώσσα είναι εκείνη που χρησιμοποιείται ευρέως σε παγκόσμιο επίπεδο. Εξάλλου οι περισσότεροι τουρίστες που έρχονται στη χώρα μας είναι από τις Ευρωπαϊκές χώρες και την Αμερική.

Με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των τουριστών πολύ από εκείνους που είχαν σχέση με τον τουρισμό ξεκίνησαν την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας και αρκετοί εξ αυτών και δεύτερης.

Αν και η εκμάθηση των ξένων γλωσσών ξεκίνησε από τη δημόσια εκπαίδευση, παρατηρούμε την δεκαετία του 1980 μία ραγδαία άνοδο του αριθμού των κέντρων ξένων γλωσσών (ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα) τα οποία παρείχαν σε διάφορες ηλικίες ξενόγλωσση εκπαίδευση και σε συνεργασία με ξένα πανεπιστήμια πιστοποιητικά γλωσσομάθειας.

Στην παρούσα εργασία θα μελετήσουμε την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στην παιδική ηλικία παράλληλα με την εκμάθηση της μητρικής τους γλώσσας, την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τους λόγους που πρέπει να ξεκινήσουν να μαθαίνουν μία ξένη γλώσσα σ' αυτή την ηλικία. Επίσης θα παρατηρήσουμε τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν στην παράλληλη εκμάθηση δύο γλωσσών και το ρόλο που θα διαδραματίσουν οι γονείς πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Θα ακολουθήσει η μελέτη της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης του ελληνικού συστήματος διδασκαλίας, τη πρωτοβάθμια, τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια με έμφαση στις Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης.

Στη συνέχεια θα παρατηρήσουμε την εκπαίδευση των ξένων γλωσσών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα διάφορα προγράμματα που υπάρχουν μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την ξενόγλωσση εκπαίδευση.

Έπειτα θα μελετήσουμε τις γλώσσες τους μέλλοντος και την αποδοχή αυτών από την σημερινή κοινωνία.

Και τέλος, διαμέσου της έρευνας μας με τη μορφή του ερωτηματολογίου θα προσπαθήσουμε να καταγράψουμε με την βοήθεια αυτών που εργάζονται στον τουριστικό κλάδο το επίπεδο εκπαίδευσης τους στις ξένες γλώσσες, την χρήση αυτών, την σημαντικότητα της γνώσης ξένων γλωσσών στον τουριστικό τομέα και την εξέλιξη που πρέπει να έχουν οι εργαζόμενοι στον τουριστικό κλάδο σε σχέση με τις ξένες γλώσσες.

Εισαγωγή κεφαλαίου 2^ο

Σε αυτό το κεφάλαιο θα μελετήσουμε την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στην παιδική ηλικία παράλληλα με την εκμάθηση της μητρικής τους γλώσσας. Θα ερευνήσουμε κατά πόσο είναι εύκολο τα παιδιά να καταφέρουν να κατανοήσουν παράλληλα δύο γλώσσες και ποια θα είναι τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν και ποια είναι τα θετικά της εκμάθησης μια ξένης γλώσσας σε αυτή την πρώιμη ηλικία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Ξένες γλώσσες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

2.1 Η ξένη γλώσσα σε πρώιμη παιδική ηλικία

Το ερώτημα με τη μεγαλύτερη συχνότητα ήταν «Ποια είναι η πιο κατάλληλη ηλικία για να αρχίσει να μαθαίνει το παιδί ξένες γλώσσες;» Πρόκειται για ένα ενδιαφέρον ερώτημα για το οποίο σήμερα πλέον μπορεί να δοθεί έγκυρη απάντηση, αφού τα πορίσματα σημαντικού αριθμού ερευνών που έχουν διεξαχθεί εντός και εκτός Ευρώπης υπογραμμίζουν ότι τα παιδιά που μαθαίνουν μια δεύτερη γλώσσα πολύ νωρίς έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να γίνουν πολύγλωσσα αργότερα, ενώ παρουσιάζουν δείγματα μεγαλύτερης γνωστικής και κοινωνικής ανάπτυξης έναντι των παιδιών που δεν γνωρίζουν άλλη γλώσσα εκτός από τη μητρική τους.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα πορίσματα έρευνας του Εργαστηρίου

Γλωσσικής Εκμάθησης του Πανεπιστημίου Cornell στις ΗΠΑ, «τα παιδιά τα οποία μαθαίνουν μία επιπλέον γλώσσα μπορούν να συγκεντρώνονται καλύτερα, σε σύγκριση με τα μονόγλωσσα παιδιά, ακόμη και όταν υπάρχουν αντιπερισπασμοί γύρω τους». Η διαπίστωση αυτή έχει μεγάλη σημασία αφού η δυνατότητα συγκέντρωσης «σχετίζεται άμεσα με τις επιλεκτικές και ενσυνείδητες γνωστικές διαδικασίες που απαιτεί η μάθηση». Αυτό και άλλα στοιχεία της έρευνας οδηγούν τους επιστήμονες του Cornell να υποστηρίζουν πως «τα γνωστικά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την πρώιμη εκμάθηση και δεύτερης γλώσσας συνεισφέρουν στη μεταγενέστερη επιτυχία των νέων στο σχολικό και το ακαδημαϊκό περιβάλλον.», *research by Dr. Barbara Lust, professor in the Department of Human Development and director of the Cornell Language Acquisition Lab*

Υπάρχουν φυσικά και πολλές άλλες μελέτες [**Foreign Language Education in Primary Schools (age 5/6 to 10/11)**], *edited by Peter DOYÉ, Technische Universität Braunschweig, Germany & Alison HURRELL, Northern College of Education, Aberdeen, Scotland*, που καταδεικνύουν πως τα παιδιά που μιλούν δύο ή και τρεις γλώσσες φαίνεται να παρουσιάζουν μεγαλύτερα επίπεδα αυτοεκτίμησης, σεβασμού για τους άλλους και έχουν υψηλότερο βαθμό διαπολιτισμικής επίγνωσης. Αυτά τα πορίσματα οδηγούν και την Καίτη Ζουγανέλη, Ελληνίδα εκπαιδευτικό αγγλικής με Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στον ειδικό χώρο της ξενόγλωσσης, *The introduction of EFL teaching to Greek Primary Education: a baseline evaluation of the innovation through EFL teachers' and their learners' attitudes Ζουγανέλη Αικατερίνη – 1997*, εκπαίδευσης σε πολύ νεαρή ηλικία, να υποστηρίζει «όσο νωρίτερα αρχίζει το παιδί να μαθαίνει μια δεύτερη γλώσσα τόσο καλύτερα». Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα που παρακολούθησε η κα Ζουγανέλη είναι ένα από τα πολλά αντίστοιχα μεταπτυχιακά προγράμματα που προσφέρονται σε πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου και αλλού, όπου γίνεται εντατική έρευνα για τις μεθόδους και τεχνικές με τις οποίες παιδιά μπορούν να μάθουν με τον καλύτερο δυνατόν τρόπο. Ως προς τις διεπιστημονικές έρευνες που γίνονται σε ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα

2.2 Πώς μαθαίνουν τα μικρά παιδιά τα Αγγλικά ως ξένη γλώσσα

Τα μικρά παιδιά είναι χρήστες της φυσικής τους γλώσσας. Αντίθετα από τους εφήβους και τους ενήλικες, προσλαμβάνουν από μόνα τους τα στοιχεία της

γλώσσας ασυναίσθητα, χωρίς να μεσολαβεί κάποια διαδικασία εκμάθησης. Έχουν την ικανότητα να μιμούνται την προφορά και να φτιάχνουν από μόνα τους τους κανόνες. Η άποψη ότι είναι δύσκολο να μάθουν να μιλούν Αγγλικά εδραιώνεται στο μυαλό τους μόνο εφόσον εκφραστεί από ενήλικες, οι οποίοι πιθανόν να έμαθαν Αγγλικά σε ακαδημαϊκό επίπεδο, σε μεγαλύτερη ηλικία, με χρήση βιβλίων γραμματικής.

2.3 Τα στάδια χρήσης της Αγγλικής γλώσσας

Η παραγωγή προφορικού λόγου προηγείται της ικανότητας ανάγνωσης και γραφής.

Η «σιωπηλή περίοδος»

Όταν τα μωρά μαθαίνουν τη γλώσσα τους, διανύουν μια «σιωπηλή περίοδο» κατά την οποία κοιτούν, ακούν και ενδεχομένως επικοινωνούν με εκφράσεις του προσώπου ή με κινήσεις πριν αρχίσουν να μιλούν. Όταν τα μικρά παιδιά ξεκινήσουν να μαθαίνουν Αγγλικά, ενδεχομένως να προκύψει μια παρόμοια «σιωπηλή περίοδος» επικοινωνίας και κατανόησης πριν προφέρουν έστω και μία Αγγλική λέξη.

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι γονείς δεν πρέπει να πιάσουν το παιδί να συμμετάσχει σε διάλογο αναγκάζοντάς το να επαναλάβει λέξεις. Οι διάλογοι θα πρέπει να είναι μονομερείς, δίνοντας έτσι ευκαιρίες στο παιδί να αφομοιώσει στοιχεία της γλώσσας. Όταν ο ενήλικας χρησιμοποιεί γονική ομιλία (την ιδιαίτερη γλώσσα που μιλούν μεταξύ τους στο σπίτι) για να διευκολύνει την εκμάθηση, το παιδί έχει τη δυνατότητα να ενεργοποιήσει πολλούς από τους μηχανισμούς που χρησιμοποίησε για να μάθει τη γλώσσα του σπιτιού του.

Όταν ξεκινήσει να μιλά

Μετά από λίγο καιρό, ανάλογα με το πόσο συχνά αφιερώνεται χρόνος σε αυτές τις δραστηριότητες, κάθε παιδί (τα κορίτσια συνήθως πιο γρήγορα από τα αγόρια) αρχίζει να εκφέρει μεμονωμένες λέξεις ('cat', 'house') ή σύντομες φράσεις ('What's that?', 'It's my book', 'I can't', 'That's a car', 'Time to go home') στο πλαίσιο διαλόγου ή και σε ανύποπτο χρόνο. Το παιδί τις έχει απομνημονεύσει, μιμούμενο με ακρίβεια την προφορά, χωρίς να συνειδητοποιεί ότι ορισμένες αποτελούνται από περισσότερες από μία λέξεις. Αυτό το στάδιο

διαρκεί για κάποιο διάστημα, κατά το οποίο το παιδί αφομοιώνει περισσότερα στοιχεία και τα χρησιμοποιεί στο διάλογο, πριν να είναι σε θέση να παράγει τις δικές του φράσεις.

Διαμόρφωση δεξιοτήτων στην Αγγλική γλώσσα

Σταδιακά τα παιδιά σχηματίζουν φράσεις που αποτελούνται από μία λέξη που έχουν αποστηθίσει και στην οποία προσθέτουν λέξεις από το λεξιλόγιό τους ('a dog', 'a brown dog', 'a brown and black dog') ή μεμονωμένες φράσεις που έχουν αποστηθίσει, στις οποίες προσθέτουν δικά τους στοιχεία ('That's my chair.' 'Time to play'). Ανάλογα με τη συχνότητα που έρχονται σε επαφή με την Αγγλική γλώσσα και την ποιότητα της σχετικής εμπειρίας, τα παιδιά αρχίζουν σταδιακά να σχηματίζουν ολοκληρωμένες προτάσεις.

Κατανόηση

Η κατανόηση πάντα υπερτερεί της ομιλίας και δεν θα πρέπει να υποτιμάται η ικανότητα των μικρών παιδιών να αντιλαμβάνονται νοήματα, διότι έχουν συνηθίσει να καταλαβαίνουν τη γλώσσα του σπιτιού από τα συμφραζόμενα. Παρόλο που ενδεχομένως να μην καταλαβαίνουν όλα όσα ακούν στη γλώσσα αυτή, τα παιδιά αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα – δηλαδή καταλαβαίνουν ορισμένες λέξεις-κλειδιά και αποκωδικοποιούν τα υπόλοιπα με τη βοήθεια διαφόρων στοιχείων προκειμένου να βγάλουν το νόημα. Με την ανάλογη παρότρυνση, γρήγορα αξιοποιούν την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα για να ερμηνεύσουν το νόημα και στα Αγγλικά.

Απογοήτευση

Μετά την πρώτη γεύση τους από τα Αγγλικά, ορισμένα μικρά παιδιά, ιδίως αγόρια, απογοητεύονται από την αδυναμία τους να εκφράσουν τις σκέψεις τους στα Αγγλικά. Άλλα, θέλουν να μιλούν γρήγορα στα Αγγλικά όπως κάνουν και με τη γλώσσα του σπιτιού τους. Η απογοήτευση αυτή που νιώθουν, μπορεί πολλές φορές να ξεπεραστεί δίνοντας στα παιδιά μικρές «δοκιμασίες» όπως για παράδειγμα «μπορώ να μετρήσω ως το 12 στα Αγγλικά» ή πολύ απλά ποιηματάκια, που περιέχουν μικρές έτοιμες φράσεις

Λάθη

Δεν πρέπει να λέμε στα παιδιά ότι έκαναν λάθος, διότι κάθε διόρθωση ενεργεί άμεσα ως αντικίνητρο. Τα λάθη μπορεί να γίνονται στη διαδικασία κατανόησης των κανόνων γραμματικής της Αγγλικής ή στην προφορά. Το 'I goed' όμως, γρήγορα θα γίνει 'went' εφόσον το παιδί ακούσει τον ενήλικα να του απαντά 'yes, you went' ή αν ο ενήλικας ακούσει 'zee bus' και επαναλάβει λέγοντας 'the bus'. Τα παιδιά, όπως και όταν μαθαίνουν τη γλώσσα του σπιτιού, αν τους δοθεί η ευκαιρία να ακούσουν τον ενήλικα να επαναλαμβάνει το ίδιο στοιχείο της γλώσσας σωστά, θα διορθωθούν κάποια στιγμή από μόνα τους.

Διαφορές φύλου

Ο εγκέφαλος των αγοριών αναπτύσσεται διαφορετικά από τον εγκέφαλο των κοριτσιών και αυτό επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο τα αγόρια μαθαίνουν να μιλούν και να χρησιμοποιούν τη γλώσσα. Μερικές φορές στις μεικτές τάξεις δεν λαμβάνεται υπόψη η διαφορά των αγοριών, τα οποία επισκιάζονται από τη φυσική ικανότητα των κοριτσιών να χρησιμοποιούν τη γλώσσα. Για να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους τα αγόρια χρειάζονται διαφορετικές γλωσσικές εμπειρίες από τα κορίτσια και η επίδοσή τους δεν θα πρέπει να συγκρίνεται με αυτήν των κοριτσιών.

Περιβάλλοντα Γλωσσικής Εκμάθησης

Τα μικρά παιδιά δυσκολεύονται περισσότερο να μάθουν να μιλούν Αγγλικά εάν δεν τους δοθούν οι κατάλληλες ασκήσεις με τη βοήθεια ενός ενήλικα, που θα χρησιμοποιήσει «γονικές» τεχνικές.

Τα μικρά παιδιά έχουν ανάγκη να αισθάνονται ασφάλεια και να ξέρουν ότι υπάρχει προφανής λόγος που θα χρησιμοποιήσουν τα Αγγλικά.

Οι δραστηριότητες πρέπει να συνδυάζονται με κάποια ενδιαφέρουσα καθημερινή δραστηριότητα με την οποία είναι ήδη εξοικειωμένα, π.χ. να διαβάσουν μαζί σας ένα Αγγλικό βιβλίο με εικόνες, να πουν ένα ποιηματάκι στα Αγγλικά, να φάνε ένα Αγγλικό σνακ.

Οι δραστηριότητες να γίνονται συνδυάζοντας μια συνοπτική περιγραφή της κατάστασης σε γλώσσα ενηλίκων με διαλόγους στην προσαρμοσμένη γονική γλώσσα.

Οι δραστηριότητες στα Αγγλικά θα πρέπει να είναι διασκεδαστικές και ενδιαφέρουσες, εστιάζοντας σε έννοιες που τα παιδιά έχουν ήδη κατανοήσει στη γλώσσα του σπιτιού. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά δεν μαθαίνουν δύο

πράγματα, δηλαδή και μια νέα έννοια και μια νέα γλώσσα, αλλά απλώς μαθαίνουν να μιλούν στα Αγγλικά για κάτι το οποίο γνωρίζουν ήδη.

Οι δραστηριότητες θα πρέπει να γίνονται με τη βοήθεια συγκεκριμένων αντικειμένων όταν αυτό είναι δυνατόν, καθώς με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται η κατανόηση και ενισχύεται το γενικότερο ενδιαφέρον.

Ανάγνωση

Τα παιδιά που μπορούν ήδη να διαβάσουν στη γλώσσα τους συνήθως θέλουν να μάθουν να διαβάζουν και στα Αγγλικά. Γνωρίζουν ήδη τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αποκωδικοποίηση των λέξεων στη γλώσσα τους για να βγάλουν το νόημα ενός κειμένου και αν δεν τα βοηθήσουμε να αποκωδικοποιήσουν στα Αγγλικά, υπάρχει περίπτωση να χρησιμοποιήσουν τις ίδιες τεχνικές αποκωδικοποίησης που έχουν για τη δική τους γλώσσα και να καταλήξουν να διαβάζουν με προφορά της μητρικής τους γλώσσας. Πριν μπορέσουν να αποκωδικοποιήσουν τα Αγγλικά, τα μικρά παιδιά πρέπει να γνωρίζουν τα 26 γράμματα και φθόγγους της Αγγλικής αλφαβήτου. Καθώς η Αγγλική γλώσσα έχει 26 γράμματα αλλά κατά μέσο όρο 44 φθόγγους (στην επίσημη Αγγλική γλώσσα), είναι καλύτερα να εισάγουμε τους επιπλέον φθόγγους όταν τα παιδιά έχουν εξοικειωθεί με τη χρήση της γλώσσας και με την ανάγνωση. Είναι πιο εύκολο για τα μικρά παιδιά να ξεκινήσουν να διαβάζουν Αγγλικά εάν γνωρίζουν ήδη τη γλώσσα στην οποία προσπαθούν να διαβάσουν. Πολλά παιδιά καταφέρνουν να διαβάσουν από μόνα τους στα Αγγλικά εάν έχουν διαβάσει μαζί με έναν ενήλικα βιβλία με εικόνες ή εάν έχουν μάθει ποιηματάκια, γιατί πολύ πιθανόν να έχουν αποστηθίσει στοιχεία της γλώσσας. Η ανάγνωση κειμένου που ξέρουν ήδη απέξω είναι ένα σημαντικό βήμα στη διαδικασία της ανάγνωσης, καθώς δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να αποκωδικοποιήσουν απλές λέξεις από μόνα τους. Όταν θα έχουν συγκεντρώσει στο μυαλό τους ένα μεγάλο σύνολο λέξεων που μπορούν να διαβάσουν, νιώθουν σιγουριά και είναι πλέον έτοιμα για μια πιο συγκροτημένη προσπάθεια.

Υποστήριξη από τους γονείς

Τα παιδιά έχουν ανάγκη να νιώσουν ότι προοδεύουν. Χρειάζονται συνεχώς ενθάρρυνση και αναγνώριση της καλής προσπάθειας, καθώς η επιτυχία δίνει κίνητρο. Οι γονείς είναι στην ιδιαίτερα προνομιακή θέση να ενθαρρύνουν και κατ' επέκταση να βοηθούν τα παιδιά τους να μάθουν, ακόμη κι αν έχουν οι ίδιοι μόνο βασικές γνώσεις Αγγλικών και μαθαίνουν μαζί με τα μικρά παιδιά τους. Δουλεύοντας μαζί με το παιδί τους, οι γονείς μπορούν όχι μόνο να εισάγουν την

Αγγλική γλώσσα και τις δραστηριότητες του παιδιού τους στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής, αλλά και να επηρεάσουν τη στάση των παιδιών τους απέναντι στη γλωσσική εκμάθηση και σε άλλες κουλτούρες. Είναι πλέον γενικώς αποδεκτό ότι η στάση που υιοθετούν τα παιδιά για όλη τους τη ζωή διαμορφώνεται μέχρι την ηλικία των οκτώ ή εννέα ετών.

2.4 Η μάθηση της δεύτερης γλώσσας είναι ένα καλό πνευματικό φάρμακο για τα παιδιά.¹

Εντός και εκτός Ευρώπης, συγκλίνουν στο ότι οι μαθητές μικρής ηλικίας μαθαίνουν καλύτερα μια ξένη γλώσσα επειδή, μεταξύ άλλων, ο εγκέφαλος, πριν την εφηβεία, έχει την ικανότητα να αξιοποιεί το μηχανισμό ενίσχυσης της μάθησης της μητρικής γλώσσας διευκολύνοντας την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων και την αφύπνιση της επίγνωσης της λειτουργίας της γλώσσας για νοηματοδότηση.

Το ζήτημα, αν πρέπει ή όχι το παιδί να αρχίζει να μαθαίνει μια δεύτερη γλώσσα στην πρώιμη παιδική ηλικία, είναι ιδιαίτερα επίκαιρο στη χώρα μας επειδή το Υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε ότι εισάγεται από τη φετινή σχολική χρονιά η διδασκαλία της αγγλικής στην πρώτη και δεύτερα δημοτικού. Η απόφαση του Υπουργείου δεν ήταν αυθαίρετη. Καταρχάς, η επιλογή της Αγγλικής βασίστηκε στην κοινή πεποίθηση ότι η αγγλική πρόκειται για την κατεξοχήν διεθνή γλώσσα, ενώ η επιλογή να ξεκινά η εκμάθηση της ξένης γλώσσας τόσο νωρίς στη σχολική εκπαίδευση στηρίχτηκε σε γνωμοδότηση από ειδικούς επιστήμονες οι οποίοι, βάσει της σύγχρονης βιβλιογραφίας (Bondlin & Candelier 1998, Cameron 2001, 2003, Driscoll & Frost 1999, Nikolov & Curtain 2000, 2007, Pinter 2010, Rixon 2000, Sharpe 2001), υποστηρίζουν πως τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την πρώιμη εκμάθηση δεύτερης γλώσσας είναι πολλά. Μεταξύ αυτών:

---

¹ Physorg.com, Μάιος 13, 2009.

Ευνοείται ιδιαίτερα η ανάπτυξη της ικανότητας κατανόησης και κυρίως παραγωγής προφορικού λόγου, επειδή τα παιδιά έχουν μια τάση να «παίζουν» με τη γλώσσα και τους ήχους της, η οποία τάση περιορίζεται με την πάροδο του χρόνου. Και αυτό επειδή καθώς αναπτύσσονται οι νοητικές διεργασίες και μεταβάλλεται ο ψυχοσυναισθηματικός κόσμος των παιδιών, οι μεγαλύτεροι μαθητές διστάζουν ή ντρέπονται να υιοθετήσουν χαρακτηριστικά στοιχεία του προφορικού λόγου μιας ξένης γλώσσας.

Σε μικρές ηλικίες τα παιδιά έχουν περισσότερα κίνητρα για μάθηση αφού τους είναι απολύτως φυσικό να ανταποκρίνονται με ενθουσιασμό στις νέες εμπειρίες και σε τεχνικές επανάληψης, μίμησης, κλπ. που εξυπηρετούν την εκμάθηση.

Οι δραστηριότητες που αξιοποιούν φανταστικές ιστορίες, παραμύθια, τραγούδια, παιχνίδια, κτλ. παροτρύνουν τα παιδιά να αντιληφθούν τη γλώσσα ως «όλον», ένα σύνολο από λέξεις και φράσεις που παράγουν νόημα, και διευκολύνουν την προσέγγιση διαθεματικών εννοιών τις οποίες αργότερα, στις μεγαλύτερες τάξεις του δημοτικού, τα παιδιά πρέπει να αναλύσουν και να επεξεργασθούν.

Καθώς το παιδί ανακαλύπτει έναν άλλον γλωσσικό κώδικα, πέραν της μητρικής του γλώσσας, αποκτά μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και αναπτύσσει θετική στάση απέναντι σε άλλες γλώσσες και πολιτισμούς.

Η εκμάθηση της άλλης γλώσσας βοηθά το παιδί να συνειδητοποιήσει πώς λειτουργεί η μητρική του γλώσσα επειδή μοιραία τη συγκρίνει με την ξένη. Η μεταφορά στρατηγικών από τη μητρική στην ξένη γλώσσα ενισχύει τις νοητικές διεργασίες και προωθεί τη γλωσσική ανάπτυξη γενικότερα.

Η εκμάθηση μιας γλώσσας, πέραν της μητρικής, είναι πηγή πνευματικής απόλαυσης και συμβάλλει στην διεύρυνση του γνωστικού ορίζοντα του παιδιού. Τα γλωσσομαθή άτομα αντιλαμβάνονται καλύτερα όχι μόνο τον ξένο αλλά και το δικό τους πολιτισμό, γιατί μπαίνουν σε διαδικασίες σύγκρισης και ανάλυσης των φαινομένων και των συμπεριφορών.

Οι πιο πάνω θέσεις αναφέρονται και σε μια μεγάλη μελέτη που έγινε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία περιλαμβάνει σημαντικές ερευνητικές εργασίες που καταδεικνύουν ότι εκμάθηση μιας δεύτερης ή τρίτης γλώσσας σε πολύ νεαρή ηλικία οδηγεί σε θετικά αποτελέσματα.

Τα πορίσματα των ερευνών όμως δεν είναι γνωστά στο ευρύ κοινό, με αποτέλεσμα να υπάρχει σχετική δυσπιστία από ορισμένους γονείς για το αν πρέπει ή δεν πρέπει να αρχίσουν να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στο σχολείο από τόσο νωρίς, ενώ ανησυχία εκφράζεται και από ένα ποσοστό δασκάλων. Υπάρχει διάχυτος ένας αόρατος φόβος μήπως η εκμάθηση της ξένης γλώσσας από τόσο νωρίς «κάνει κακό» στα παιδιά, μήπως τους ανακόψει την πορεία της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, μήπως τα μπερδέψει, μήπως τα αλλοτριώσει η ξένη κουλτούρα ή μήπως αναπτύξουν αρνητικά συναισθήματα για το σχολείο. Όμως, ανάμεσα στα άτομα που εκφράζουν φόβους και

ανησυχίες είναι και εκείνοι που στέλνουν το παιδί τους στο Κέντρο Ξένων Γλωσσών της γειτονιάς τους («άλλο πράγμα το φροντιστήριο...» μας λένε), ενώ ταυτόχρονα παραπονιούνται γιατί πρέπει να πληρώνουν από όταν είναι το παιδί τους μικρό μέχρι να μεγαλώσει για να μάθει ξένες γλώσσες. Οι αντιφάσεις τους φυσικά δεν είναι κάτι τόσο παράδοξο. Οι άνθρωποι δεν είναι ειδικοί επιστήμονες και δεν έχουν την κατάλληλη ενημέρωση –έγκυρες πληροφορίες που να μπορούν να εμπιστευθούν.

Η αποτελεσματική διάχυση της πληροφορίας σε μαθητές, γονείς και δασκάλους ως προς τα πλεονεκτήματα της γλωσσομάθειας σε νεαρή ηλικία αποτελεί μεγάλη πρόκληση. Αυτό επισημαίνει και η Επιστημονική Ομάδα για τη Γλωσσική Εκπαίδευση στην Ευρώπη, η οποία επεξεργάζεται σχέδιο προτάσεων προς τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), με στόχο την ενίσχυση των γλωσσικών προγραμμάτων της Ε.Ε. από το 2013 έως το 2020, στο πλαίσιο της «Πλατφόρμας για την Πολυγλωσσία στην Κοινωνία των Πολιτών» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στην Ομάδα ανήκω και εγώ, εκπροσωπώντας την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία των Εθνικών Ινστιτούτων Γλωσσών και ευχαρίστως δέχτηκα να κάνω εισήγηση, με τελικό αποδέκτη την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικά με τους τρόπους που είναι δυνατόν να προωθηθεί η έρευνα και τα προγράμματα ξένων γλωσσών για παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας στην Ε.Ε.

Οι θέσεις της Ευρώπης για την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Είναι γνωστό, τόσο στο Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας όσο και στους κύκλους της ξενόγλωσσης εκπαιδευτικής κοινότητας, πως οι ξένες γλώσσες έχουν σήμερα μια καίρια θέση στα σχολικά προγράμματα σπουδών όλης της Ευρώπης. Αυτό είναι αποτέλεσμα μεταξύ άλλων και της συστηματικής προώθησης της πολλαπλογλωσσίας των Ευρωπαίων από το Συμβούλιο της Ευρώπης, αλλά και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία υποστηρίζει ένθερμα την ιδέα μιας πολύγλωσσης Ευρώπης –μιας Ευρώπης που να σέβεται όλες τις γλώσσες όλων των λαών της και τα γλωσσικά δικαιώματα των πολιτών που ζούνε σε αυτές.

Από το 2002 αρκετά προγράμματα της ΕΕ έχουν συμβάλει στην προώθηση της πολυγλωσσίας και έχουν υποστηρίξει ουσιαστικά την ξενόγλωσση εκπαίδευση στο σχολείο από πολύ νεαρή ηλικία. Στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων, έχουν δοθεί συγκεκριμένες οδηγίες, συστάσεις και οικονομικά κίνητρα στα κράτη-μέλη ώστε να εισάγουν τη διδασκαλία ξένων γλωσσών από πολύ νωρίς, ενώ δημοσιεύουν ερευνητικά πορίσματα που τεκμηριώνουν ότι η εκμάθηση της ξένης γλώσσας επιδρά θετικά στη σχολική επίδοση των παιδιών και στην

προσωπική και την κοινωνική τους ανάπτυξη. Εξάλλου, όπως σημειώνεται και στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, (<http://ec.europa.eu/education/languages>), είναι εξαιρετικά σημαντικό το παιδί να αρχίσει να μαθαίνει και άλλες γλώσσες παράλληλα με τη μητρική του από νωρίς διότι «στην πρώιμη παιδική ηλικία μορφοποιούνται οι καθοριστικές συμπεριφορές απέναντι στις άλλες γλώσσες και τους πολιτισμούς, ενώ τίθενται τα θεμέλια για το πώς θα μάθει το παιδί. Οι νεαροί μαθητές αρχίζουν να καταλαβαίνουν σιγά-σιγά την αξία και τις επιρροές του δικού τους πολιτισμού, ενώ αρχίζουν να εκτιμούν και το ξένο, το διαφορετικό και ταυτόχρονα αποκτούν μια πιο ευρεία αντίληψη του κόσμου και της πραγματικότητας γύρω τους».

2.5 Οι ξένες γλώσσες στο «Νέο Σχολείο»

Για όλους τους παραπάνω λόγους, το Υπουργείο Παιδείας αποφάσισε να ξεκινήσει πειραματικά σε 800 ολόημερα σχολεία της χώρας, ειδικό πρόγραμμα εκμάθησης αγγλικής από την Α' και Β' δημοτικού, όπως συμβαίνει σήμερα σε Αυστρία, Γαλλία, Εσθονία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Φινλανδία, Σουηδία, και Νορβηγία. Εάν το εγχείρημα αποδειχθεί επωφελές και κοινωνικά αποδεκτό και σε μας, θα γενικευτεί μέχρι το 2013, ενώ θα μελετηθεί και η πιθανότητα να προσφέρεται πρόγραμμα εκμάθησης της ξένης γλώσσας και στο νηπιαγωγείο, όπως συμβαίνει σήμερα στο Βέλγιο, Ισπανία και Μάλτα. Πέντε ακόμη χώρες ξεκινούν πειραματικά προγράμματα εισαγωγής δεύτερης γλώσσας σε προσχολική ηλικία, ενώ συνεχώς δημοσιεύονται αποτελέσματα ερευνών που αναδεικνύουν τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν τα παιδιά που μεγαλώνουν δίγλωσσα, τρίγλωσσα ή και πολύγλωσσα.

Το Υπουργείο Παιδείας έλαβε υπόψη και άλλα δεδομένα που προέκυψαν από δημοσκοπήσεις και την έρευνα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι αρκετά ξεκάθαρο πως το ζητούμενο των νέων και των γονιών τους είναι να μαθαίνουν τα παιδιά τουλάχιστον δυο γλώσσες στο σχολείο. Ολοκληρώνοντας το λύκειο πρέπει, λένε, να ξέρουν πολύ καλά οι μαθητές τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα (συμφωνούν πως αυτή πρέπει να είναι η αγγλική) και να έχουν μάθει αρκετά καλά ακόμη μία ή δύο γλώσσες. Οι περισσότεροι εκφράζουν την άποψη πως για να μάθουν μια γλώσσα καλά οι μαθητές πρέπει να κάνουν μαθήματα εκτός σχολείου, επειδή οι ώρες μελέτης της γλώσσας στο σχολείο δεν αρκούν και επειδή δεν έχουν κίνητρα, όπως π.χ. το να μετράει ο βαθμός τους στο μάθημα της ξένης γλώσσας ή το να εξασφαλίζουν πιστοποίηση γλωσσομάθειας με τα μαθήματα του σχολείου. Τέλος, οι περισσότεροι πιστεύουν πως η γνώση ξένων γλωσσών θα τους βοηθήσει να εξασφαλίσουν σπουδές και δουλειά, καθώς

επίσης πως θα τους δώσει την ευκαιρία να κινούνται με μεγαλύτερη άνεση στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο για εκπαιδευτικούς, επαγγελματικούς ή για προσωπικούς λόγους.

Αυτά τα ευρήματα αποτέλεσαν εφελκυστήριό ώστε να ενισχυθεί η ξενόγλωσση εκπαίδευση στο «Νέο Σχολείο». Έτσι, έχει ήδη σχεδιαστεί ένα ολοκληρωμένο συνεκτικό έργο, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Στο πλαίσιο του έργου αυτού, εκπονείται ένα ενιαίο πρόγραμμα σπουδών για όλες τις γλώσσες του σχολείου και για όλα τα στάδια εκπαίδευσης (δημοτικό, γυμνάσιο και λύκειο), με στόχο τη συνοχή και συνέπεια στην προσφερόμενη γνώση.

Με το «Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών», το οποίο προσδιορίζει τι πρέπει να μπορεί να κάνει κάποιος ανάλογα με το επίπεδο γλωσσομάθειάς του, προβλέπεται η υιοθέτηση νέων προσεγγίσεων διδασκαλίας που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες και επιχειρούν να συνδέσουν το σχολικό με τον κοινωνικό γραμματισμό. Το νέο αυτό πρόγραμμα σπουδών με τίτλο «Διαφοροποιημένη ξενόγλωσση εκπαίδευση για το Σχολείο του 21ου αιώνα» επιδιώκει διδασκαλία στο επίπεδο των γλωσσικών γνώσεων και ικανοτήτων των μαθητών και προτρέπει την εξατομικευμένη μάθηση. Φυσικά, η «διαφοροποιημένη ξενόγλωσση εκπαίδευση» σημαίνει πως θα παρέχεται η δυνατότητα επιλογών ώστε να μην είναι υποχρεωμένοι όλοι οι μαθητές να μάθουν τις ίδιες γλώσσες, την ίδια χρονική περίοδο και να έχουν όλοι το ίδιο επίπεδο γλωσσομάθειας. Ο βαθμός της ξένης γλώσσας, κατόπιν σταθμισμένων εξετάσεων θα μετρά στο συνολικό τους βαθμό, ενώ όσοι επιθυμούν θα προετοιμάζονται να δώσουν εξετάσεις για το Κρατικό Πιστοποιητικό – το εθνικό μας σύστημα εξετάσεων γλωσσομάθειας μέσα στο σχολείο.

2.6 Ανάπτυξη σχολικού προγραμματισμού και εκμάθηση ξένης γλώσσας. 2

Η επίδραση της μητρικής γλώσσας στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας έχει μελετηθεί σε ευρεία κλίμακα στο χώρο της γλωσσολογίας και τα σχετικά συμπεράσματα ανατροφοδοτούν τον σύγχρονο εκπαιδευτικό σχεδιασμό, ιδιαίτερα με αναφορά στη διδασκαλία μικρών μαθητών. Το αντίστροφο, δηλαδή η επίδραση της ξένης γλώσσας στη μητρική, δεν έχει ερευνηθεί επαρκώς. Οι περιορισμένες έρευνες, που καταγράφονται στη σχετική βιβλιογραφία, εξετάζουν το θέμα από μια γνωσιο-πραγματιστική (cognitive-pragmatic) οπτική γωνία και δηλώνουν ότι προκύπτουν σημαντικά οφέλη για την εκμάθηση και τη χρήση της μητρικής γλώσσας από την εκμάθηση ξένης γλώσσας.

---

² Αλεξία Γιαννακοπούλου και Αικατερίνη Ζουγανέλη, Μέλη της Ομάδας Έργου Υποστηρίζουν ότι το πολύγλωσσο άτομο αναπτύσσει υψηλότερο επίπεδο κατανόησης της μητρικής του γλώσσας από το μονόγλωσσο άτομο, ενώ παράλληλα εξελίσσει τις γλωσσικές του δεξιότητες και βελτιώνεται συνολικά ως προσωπικότητα.

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε μερικά από τα ερωτήματα που διατυπώνονται στη χώρα μας σχετικά με την εισαγωγή της διδασκαλίας της Αγγλικής στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου:

2.7 Μήπως τα παιδιά ‘μπερδέψουν’ τα ελληνικά με τα αγγλικά;

Ο προβληματισμός για το αν η εκμάθηση μιας άλλης γλώσσας σε πολύ μικρή ηλικία επηρεάζει την ομαλή ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας δεν είναι κάτι καινούριο. Έχει απασχολήσει γονείς και εκπαιδευτικούς σε άλλες χώρες ήδη από τα μέσα του 20ου αιώνα. Τότε επικρατούσε η αντίληψη ότι η δεύτερη γλώσσα προκαλεί σύγχυση στα παιδιά και επηρεάζει τη γλωσσική και νοητική τους ανάπτυξη και την επιτυχία τους στα μαθήματα. Αυτή η αντίληψη ωστόσο άλλαξε ριζικά όταν σημαντικές έρευνες έδειξαν πως οι δίγλωσσοι μαθητές υπερτερούν έναντι των μονόγλωσσων σε μια σειρά από τεστ και εκδηλώσεις της σχολικής ζωής.

Η μελέτη της γλωσσικής ανάπτυξης των παιδιών δείχνει ότι, στα δίγλωσσα περιβάλλοντα, μπορεί να παρουσιάζονται προβλήματα στην νηπιακή ηλικία, πριν αρχίσει να μιλάει το παιδί, αλλά τα προβλήματα εξαφανίζονται μετά την ηλικία των 36 μηνών και τα παιδιά μπορούν να επικοινωνούν σε δύο γλωσσικούς κώδικες με την ίδια ευκολία. Οι πιο πρόσφατες έρευνες καταλήγουν ότι υπάρχει θετική επίδραση της ξένης γλώσσας στη μητρική καθώς αυτή όχι μόνο δεν εμποδίζει τη γλωσσική ανάπτυξη των μικρών μαθητών, αλλά αντίθετα την ενισχύει. ³

Το περιβάλλον εκμάθησης της ξένης γλώσσας εντός του εκπαιδευτικού συστήματος δεν έχει τα χαρακτηριστικά ενός δίγλωσσου περιβάλλοντος, ωστόσο τα παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου έχουν εμπειρία της Αγγλικής γλώσσας μέσω των ακουσμάτων που έχουν από την τηλεόραση ή από τα τραγούδια. Επίσης έχουν αναπτύξει νοητικά σχήματα του γραπτού λόγου της Αγγλικής, μέσω των ποικίλων λογότυπων που υπάρχουν άφθονα στο άμεσο περιβάλλον, και έχουν «μάθει» εμπειρικά να τα αναγνωρίζουν και να τα χρησιμοποιούν για την καθημερινή τους επικοινωνία.

Είναι αυτονόητο ότι τα παιδιά της Α΄ Δημοτικού έχουν ήδη αναπτύξει βασικές δομές της μητρικής τους γλώσσας και επικοινωνούν με ευχέρεια, ανάλογα με το βαθμό εξάσκησης που τους έχει επιτρέψει το κοινωνικό τους περιβάλλον.

---

³ Kecskes & Papp, 2000

Επομένως, έχουν ήδη ενεργοποιήσει το μηχανισμό γλωσσικής ανάπτυξης και έχουν αναπτύξει δεξιότητες έκφρασης αναγκών και επικοινωνίας. Στις δεξιότητες αυτές θα στηρίζουν το οικοδόμημα εκμάθησης της ξένης γλώσσας.

Γενικά λοιπόν μπορούμε να πούμε ότι η εκμάθηση της αγγλικής, παράλληλα με την έναρξη της διδασκαλίας της μητρικής για την ανάπτυξη σχολικού γραμματισμού, αξιοποιεί την έμφυτη διεργασία γλωσσικής ανάπτυξης και ενθαρρύνει τη σύγκριση ανάμεσα στη μητρική και την ξένη γλώσσα και τη μεταφορά των δεξιοτήτων επικοινωνίας από τον ένα γλωσσικό κώδικα στον άλλο.

Η σύγκριση και η μεταφορά είναι νοητικές διεργασίες ανώτερου επιπέδου για τις οποίες είναι απαραίτητη η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης που είναι ένα από τα βασικά ζητούμενα της εκπαίδευσης. Συγκρίνοντας λέξεις, ήχους και προφορά τα παιδιά κατανοούν τη μητρική τους γλώσσα καλύτερα και αντιλαμβάνονται τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στις γλώσσες. Χρησιμοποιώντας έννοιες και σχήματα που μαθαίνουν στην άλλη γλώσσα, ενισχύουν αυτά που μαθαίνουν στη δική τους. ⁴

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονίσουμε ότι το πρόγραμμα εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας στην Α΄ και Β΄ Δημοτικού επικεντρώνεται στην κατανόηση του προφορικού λόγου και στην προφορική έκφραση και ότι οι τεχνικές εκμάθησης που χρησιμοποιούνται είναι ελκυστικές και διασκεδαστικές. Ο σκοπός είναι να δημιουργηθεί ένα πλούσιο γλωσσικό περιβάλλον όπου η μάθηση δεν είναι συνειδητή και ο γραμματισμός των παιδιών προκύπτει αβίαστα και αναδύεται μέσα από την επαφή τους με τη γλώσσα, στο βαθμό που το κάθε παιδί μπορεί και με το ρυθμό που μπορεί. Ειδικότερα, τα παιδιά της Α΄ Δημοτικού που δεν έχουν αναπτύξει την ελληνική γλώσσα στον ίδιο βαθμό με τους συνομηλίκους τους θα κερδίσουν ωφέλιμο χρόνο βιώνοντας την εκμάθηση της αγγλικής μέσα από το παιχνίδι, πριν εισέλθουν σε δομημένη μάθηση στην Γ΄ Δημοτικού.

2.8 Όσο πιο νωρίς, τόσο καλύτερα;

Η ευρεία αντίληψη είναι ότι τα μικρά παιδιά μαθαίνουν πιο εύκολα και απορροφούν τη γνώση σαν σφουγγάρια. Σήμερα ο επιστημονικός κόσμος επιβεβαιώνει αυτή την αντίληψη με στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα παιδιά:

διαθέτουν από τη φύση τους μηχανισμούς που τα βοηθούν να μαθαίνουν γλώσσες, αγαπούν να μαθαίνουν γλώσσες, και μπορούν να μάθουν οποιαδήποτε γλώσσα, αν βρεθούν στο σωστό εκπαιδευτικό περιβάλλον και έχουν την κατάλληλη υποστήριξη.

---

⁴ Fisher, 1995,

Χωρίς αμφιβολία η μητρική γλώσσα μαθαίνεται και αναπτύσσεται καλύτερα στην πρώιμη παιδική ηλικία. Οι περισσότερες έρευνες καταλήγουν ότι η ηλικία αυτή ευνοεί την εκμάθηση της μητρικής αλλά και άλλων γλωσσών αφού ενεργοποιεί το φυσικό μηχανισμό κατάκτησης γλωσσών που, όπως είπαμε παραπάνω, διαθέτουν τα παιδιά αυτής της ηλικίας. ⁵

Σημαντικές έρευνες έχουν δείξει ότι τα παιδιά που ξεκινούν μια ξένη γλώσσα σε πολύ μικρή ηλικία μαθαίνουν την προφορά της πολύ καλύτερα και αποκτούν μεγαλύτερη ευχέρεια στην προφορική έκφραση. Οι ειδικοί αποδίδουν την επίδοση αυτή στο γεγονός ότι τα μικρά παιδιά δεν έχουν τις αναστολές των μεγαλύτερων, δείχνουν μεγαλύτερο ενθουσιασμό και όρεξη να συμμετέχουν σε προφορικές δραστηριότητες και δε φοβούνται ότι θα πουν κάτι λάθος. ⁶

Άλλες έρευνες δείχνουν ότι η εκμάθηση ξένης γλώσσας βελτιώνει τις νοητικές δεξιότητες των μικρών παιδιών ακόμη και για την επίλυση προβλημάτων που δεν απαιτούν γλωσσική έκφραση αλλά σκέψη, όπως για παράδειγμα στα Μαθηματικά

Επίσης τα παιδιά αγαπούν να πειραματίζονται με νέες γνώσεις όταν αυτές τους δίνονται με ευχάριστο και διασκεδαστικό τρόπο. Επομένως, είναι βέβαιο ότι θα αγαπήσουν την ξένη γλώσσα που θα είναι παιχνίδι, παραμύθι, κουκλοθέατρο, ζωγραφική, κίνηση, τραγούδι και όχι γραμματική, αντιγραφή, ορθογραφία και αποστήθιση λέξεων.

Τέλος, η έναρξη της εκμάθησης μιας άλλης γλώσσας σε μικρή ηλικία βοηθάει τα παιδιά να αναπτύξουν θετική στάση απέναντι σε άλλους πολιτισμούς και γλώσσες και βάζει τα θεμέλια για την εκμάθηση ξένων γλωσσών. Τα παιδιά που μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα σε πρώιμη ηλικία μπορούν εύκολα να μάθουν και άλλες γλώσσες στο μέλλον.

Όσο πιο νωρίς, λοιπόν, μπορεί να είναι καλύτερα, γιατί η διαδικασία αυτή προσφέρει πολύτιμες γλωσσικές και διαπολιτισμικές εμπειρίες που μπορεί να παίξουν ευεργετικό ρόλο στην πνευματική, κοινωνική, πολιτισμική, συναισθηματική, γλωσσική και προσωπική ανάπτυξη των παιδιών.

---

⁵ Johnson & Newport, 1989,

⁶ Krashen, 1982

2.9 Μήπως ο εμπλουτισμός του διδακτικού προγράμματος «φορτώσει» τα παιδιά;

Ο διδακτικός χρόνος για την αγγλική γλώσσα είναι περιορισμένος για τις τάξεις Α΄ και Β΄ (περίπου 45 λεπτά δύο φορές την εβδομάδα) και η μεθοδολογία που προτείνεται επικεντρώνει σε διδακτικές πρακτικές που εξοικειώνουν τα παιδιά με τη γλώσσα μέσα από το παιχνίδι, τα τραγούδια και τα παραμύθια. Όλα αυτά είναι δραστηριότητες τις οποίες τα παιδιά γνωρίζουν καλά ήδη από το Νηπιαγωγείο.

Οι εργασίες με τις οποίες ασχολούνται τα παιδιά γίνονται μέσα στην τάξη με τη μορφή ευχάριστων δραστηριοτήτων, με συνεργασία των μαθητών μεταξύ τους και με τη βοήθεια και καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

Θα υπήρχε «φόρτος» εάν ο εκπαιδευτικός στόχος ήταν η μάθηση μέσω διδακτικών πρακτικών που απαιτούν την ενασχόληση των μαθητών με ασκήσεις γραφής και ανάγνωσης και με δραστηριότητες εμπέδωσης που γίνονται στο σπίτι. Στο πλαίσιο του ΠΕΑΠ (Πρόγραμμα Εκμάθησης της Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία), οι μαθητές της Α και της Β δημοτικού εξοικειώνονται με τον προφορικό λόγο και δεν παίρνουν «δουλειά στο σπίτι».

2.10 Υπάρχει σύνδεση με τη διδασκαλία της Αγγλικής στις επόμενες τάξεις του δημοτικού;

Η εκμάθηση της αγγλικής στις τάξεις Α΄ και Β΄ δημοτικού συμβάλει στον κοινωνικό γραμματισμό των μικρών μαθητών και διευκολύνει τη μετάβασή στον σχολικό γραμματισμό στην Γ΄ δημοτικού. Διασφαλίζει ότι όλα τα παιδιά

θα αρχίσουν να μαθαίνουν την ξένη γλώσσα από την ίδια βάση έχοντας εξοικειωθεί, βιωματικά, με βασικά στοιχεία της.

Η επέκταση της διδασκαλίας της αγγλικής στις πρώτες τάξεις του δημοτικού εντάσσεται στην γενικότερη εκπαιδευτική πολιτική της χώρα μας, η οποία εναρμονίζεται με τη γλωσσική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βασική αρχή της οποίας είναι ότι κάθε άτομο πρέπει να είναι σε θέση να ομιλεί δύο ξένες γλώσσες παράλληλα με τη μητρική του.

Στο Σχέδιο Δράσης 2004-2005 της ΕΕ για την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας, η γνώση ξένων γλωσσών περιλαμβάνεται στις βασικές δεξιότητες στις οποίες πρέπει να στοχεύουν τα εκπαιδευτικά συστήματα. Η έναρξη διδασκαλίας στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό θεωρείται ουσιαστική διότι σε αυτές τις βαθμίδες διαμορφώνονται οι στάσεις και οι απόψεις για τις άλλες γλώσσες και τους πολιτισμούς και θεμελιώνεται η εκμάθηση γλωσσών, ώστε να υπάρχει στερεή βάση για το μέλλον.

«Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Promoting language learning and linguistic diversity: an action plan 2004-2006» στο <http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/>

Eurydice network, 2008, “*Key Data on teaching Languages at School in Europe 2008*”, www.eurydice.org

Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής και των πρακτικών στα κράτη-μέλη, σε όλη την Ευρώπη παρατηρείται η τάση να διευρύνεται προς τις κατώτερες βαθμίδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης η εκμάθηση ξένων γλωσσών, μολονότι υπάρχουν διαφορές από χώρα σε χώρα ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του κάθε εκπαιδευτικού συστήματος. Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με στοιχεία του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού δικτύου «Ευρυδίκη» 2, σε χώρες όπως η Φινλανδία και η Νορβηγία, η Αυστρία, το Λουξεμβούργο και η Ιταλία η εκμάθηση ξένης γλώσσας αρχίζει στην ηλικία των έξι ετών, ενώ υπάρχουν παραδείγματα χωρών, όπως η Ισπανία και το Βέλγιο, όπου το νηπιαγωγείο είναι το εναρκτήριο επίπεδο εκπαίδευσης. Τέλος, η σπουδαιότητα που αποδίδεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στην πρόιμη εισαγωγή της εκμάθησης ξένων γλωσσών καταδεικνύεται από το γεγονός ότι το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης ενθαρρύνει και υποστηρίζει ανάλογες πρακτικές.

2.11 Εκμάθηση ξένων γλωσσών από μικρή ηλικία

Η επαφή των παιδιών με τις ξένες γλώσσες από πολύ μικρή ηλικία ευνοεί τη γρήγορη εκμάθηση ξένων γλωσσών, την καλύτερη γνώση της μητρικής γλώσσας και τη βελτίωση των επιδόσεων σε άλλους τομείς. Για τους λόγους αυτούς, οι υπουργοί Παιδείας της ΕΕ προωθούν τη διδασκαλία τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών από πολύ μικρή ηλικία.

Η εκμάθηση ξένων γλωσσών από μικρή ηλικία, πέρα από το γεγονός ότι ανοίγει τον δρόμο για μελλοντικές γλωσσικές σπουδές, διαμορφώνει και μια θετική στάση απέναντι στις άλλες γλώσσες και κουλτούρες. Για τον λόγο αυτό, αποτελεί βασικό στόχο της Επιτροπής, τον οποίον η τελευταία επιδιώκει μέσα από διάφορες πρωτοβουλίες της και με τη στήριξη της σχετικής έρευνας.

Πρωτοβουλίες της ΕΕ για εκμάθηση ξένων γλωσσών από μικρή ηλικία

Προώθηση της εκμάθησης ξένων γλωσσών από μικρή ηλικία – ενημερωτική εκστρατεία με τίτλο "[Piccolingo](#)"

Ευρωπαϊκά προγράμματα και εκδηλώσεις

Συνεργασία με τις εθνικές κυβερνήσεις

Σχετικά έγγραφα

Εξωτερικοί σύνδεσμοι

Επίλογος κεφαλαίου 2^ο

Στο παραπάνω κεφάλαιο παρατηρήσαμε ότι τα μικρά παιδιά μπορούν να αφομοιώσουν μια δεύτερη ξένη γλώσσα το ίδιο καλά με την μητρική τους. Θα χρειαστεί υπομονή και βοήθεια από γονείς και δασκάλους αλλά η εκμάθηση της δεύτερης ξένης γλώσσας δεν θα τα βοηθήσει μόνο στο ότι θα ομιλούν άλλη μία γλώσσα αλλά θα ισχυροποιήσει την προσωπικότητα τους έναντι των υπολοίπων.

Εισαγωγή κεφαλαίου 3^{ου}

Στο παρακάτω κεφάλαιο θα μελετήσουμε την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στις τρεις βαθμίδες της ελληνικής εκπαίδευσης. Θα ξεκινήσουμε με την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στο δημοτικό, στο γυμνάσιο και στο λύκειο και θα μελετήσουμε και την εκμάθηση τους στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όπου θα δώσουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στις τουριστικές σχολές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η εκμάθηση των ξένων γλωσσών στις τρεις βαθμίδες εκπαίδευσης.

3.1 Η Διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση

Άννα Διαμαντοπούλου

«Σήμερα υλοποιείται μια από τις πιο ουσιαστικές δεσμεύσεις. Η διδασκαλία της ξένης γλώσσας θα γίνεται στο δημόσιο σχολείο με τρόπο, ώστε το παιδί να προετοιμάζεται να δώσει εξετάσεις για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας. Το παιδί να μην χρειάζεται φροντιστήρια, να μην πληρώνει ο

γονιός» είπε η υπουργός **Άννα Διαμαντοπούλου** κατά τη διάρκεια της ομιλίας της στο πλαίσιο της διημερίδας «Τα Αγγλικά στις πρώτες τάξεις του Σχολείου»⁸

«Σήμερα, λοιπόν, ξεκινήσαμε ένα πρόγραμμα που οργανώθηκε όλη την προηγούμενη χρονιά. Η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας ξεκινά από την Α' Δημοτικού και αφορά όλες τις τάξεις. Οργανώνουμε τελείως διαφορετικά το πρόγραμμα διδασκαλίας της ξένης γλώσσας. Στόχος είναι να τελειώνουμε με τα φροντιστήρια και την οικονομική αιμορραγία των γονιών», συνέχισε η υπουργός.

Ακολουθούν τα βασικά σημεία της ομιλίας της:

Η διημερίδα, που πραγματοποιείται σήμερα και αύριο, είναι ένα μέρος ενός συνολικότερου προγράμματος που έχει ένα σαφή εκπαιδευτικό, πολιτικό και κοινωνικό στόχο: τα παιδιά στο δημόσιο σχολείο και μέσα από τη δημόσια εκπαίδευση να μπορούν να έχουν στα χέρια τους το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας. Είναι κάτι που το χρυστάμε στον ελληνικό λαό και το χρυστάμε πρώτα απ' όλα εμείς ως Πολιτεία -που πρέπει να οργανώσουμε το σύστημα- και έπειτα εσείς, ως εκπαιδευτικοί, ώστε όλη αυτή η δουλειά και η επένδυση που κάνετε επί χρόνια να έχει συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

---

⁸ «Η διδασκαλία των Αγγλικών ξεκινά από την Α' Δημοτικού» Δημοσίευση : 20/10/2010, 15:56

Σύμφωνα με έρευνα, το 92% των Ελλήνων θεωρούν αναγκαία τη χρήση της ξένης γλώσσας και ιδιαίτερα της Αγγλικής. Το 28% των νέων ανθρώπων λέει ότι έμαθε ξένη γλώσσα στο δημόσιο σχολείο. Αν σκεφτείτε πόσο μεγάλη είναι η επένδυση, σε ανθρώπινους πόρους, σε δουλειά εκπαιδευτικών, σε χρήματα, θα έπρεπε το 100% των μαθητών που αποφοιτούν από τα σχολεία να είναι σε θέση να πάρουν το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας.

Αυτή η προσπάθεια έχει ως στόχο τα παιδιά που φοιτούν σήμερα στην Α' δημοτικού να ακολουθήσουν ένα πρόγραμμα, ώστε στο τέλος του Γυμνασίου να μπορούν να έχουν πιστοποιητικό από το δημόσιο σχολείο.

Όταν αποφασίστηκε στα 800 ολόήμερα δημοτικά με ενιαίο αναμορφωμένο πρόγραμμα να διδαχθεί στην Α' και Β' δημοτικού - με ειδικό τρόπο - η ξένη γλώσσα, υπήρξαν πολλές αντιδράσεις παιδαγωγικού χαρακτήρα.

Ποτέ όμως μέχρι τώρα δεν είχε γίνει τόσο σοβαρή επιστημονική υποστήριξη μιας επιλογής, που βασίζεται σε μελέτες για την πρώιμη ηλικία, στον τρόπο που

λειτουργεί ο παιδικός εγκέφαλος, στις ανάγκες που έχει το παιδί, στη σχέση της μητρικής γλώσσας με την ξένη γλώσσα.

Θέλω να δεσμευθούμε και να πιστέψουμε όλοι ότι το δημόσιο σχολείο μπορεί να δώσει τη γνώση της ξένης γλώσσας με πιστοποίηση και να είμαστε περήφανοι για το ότι δεν χρειάζεται ο γονιός να πληρώνει χρήματα, να αιμορραγεί η ελληνική οικογένεια, για να μάθει το παιδί της την ξένη γλώσσα, που είναι απολύτως αναγκαία στη σημερινή εποχή.

Το δημόσιο σχολείο, ο εκπαιδευτικός πρέπει να έχουν όλες τις δυνατότητες, τους πόρους και τη διάθεση, ώστε όλοι μαζί να προσφέρουμε αυτό που χρειάζεται, ιδιαιτέρως σήμερα με την κρίση, στην πατρίδα μας.

Είναι ένας μείζον εκπαιδευτικός, κοινωνικός, οικονομικός και εν τέλει πολιτικός στόχος.

3.2 Τα Αγγλικά στο Γυμνάσιο

Οι μαθητές του Γυμνασίου εντάσσονται σε δύο επίπεδα (αρχαρίων και προχωρημένων) μετά από διαγνωστικό test που γίνεται το Σεπτέμβριο στην Α΄ Γυμνασίου. Δημιουργούνται έτσι δύο τμήματα όπου διδάσκεται η Αγγλική ταυτόχρονα σε δύο διαφορετικές αίθουσες με δύο διαφορετικούς καθηγητές/τριες ΠΕ6. Στο επίπεδο των αρχαρίων εντάσσονται οι αδίδακτοι μαθητές (δηλ. αυτοί που δεν παρακολούθησαν μαθήματα Αγγλικών στο Δημοτικό και προέρχονται από μονοθέσια / διθέσια και τριθέσια Δημοτικά όπου δε διδάσκονται τα Αγγλικά). Ο τρόπος δημιουργίας των επιπέδων καθώς και το αντίστοιχο διδακτικό υλικό φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

3.3 Η εκμάθηση των ξένων γλωσσών στη τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σύμφωνα με Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 493B/18-3-09, **από το 2010 και εφ' εξής** αλλάζει ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων στο ειδικό μάθημα της ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, το μέρος της εξέτασης που αφορούσε στη μετάφραση ξενόγλωσσου κειμένου στην ελληνική γλώσσα καταργείται. Αντί της μετάφρασης θα ζητείται από τους υποψηφίους να απαντήσουν σε 8-10 ερωτήσεις κλειστού τύπου, με βάση ξενόγλωσσο κείμενο με το οποίο θα διαπιστώνεται η ικανότητα κατανόησης γραπτού λόγου. **Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίζεται πιο αντικειμενική αξιολόγηση στο μάθημα της ξένης γλώσσας.** Σημειώνεται ότι η μετάφραση δεν περιλαμβάνεται στο αναλυτικό πρόγραμμα της ξένης γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Η εξέταση κάθε ειδικού μαθήματος Ξένης Γλώσσας θα γίνεται από το ακαδημαϊκό έτος 2010-11 ως εξής:

Κατανόηση γραπτού λόγου

Δίνεται στους υποψηφίους αυθεντικό κείμενο έκτασης περίπου 330–370 λέξεων. Στον αριθμό αυτό προσμετρούνται όλες οι λέξεις συμπεριλαμβανομένων των άρθρων, των προθέσεων, των συνδέσμων κ.λπ. Το περιεχόμενο του κειμένου είναι γενικού ενδιαφέροντος.

Προτιμούνται θέματα σχετικά με την εκπαίδευση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, το περιβάλλον, τις ανθρώπινες σχέσεις, την οικογένεια, τα ταξίδια, τις διακοπές, τα προϊόντα νέας τεχνολογίας, την υγεία, τις διατροφικές συνήθειες και την ψυχαγωγία.

Δίνονται 8–10 ερωτήσεις επί του κειμένου.

Οι τρεις – τέσσερις (3–4) πρώτες απαιτούν μια «σύντομη απάντηση». Με τις ερωτήσεις αυτές ελέγχεται η ικανότητα του υποψηφίου να κατανοεί το γενικό νόημα του κειμένου, καθώς και το πεδίο αναφοράς του ή το συγκεκριμένο του πλαίσιο (δηλαδή ποιος γράφει σε ποιον και για ποιο σκοπό, πού δημοσιεύεται το κείμενο, κ.λπ.). Κατά τη βαθμολόγηση των σύντομων αυτών απαντήσεων δεν λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά και γραμματικά λάθη εφόσον αυτά δεν εμποδίζουν την επικοινωνία, δηλαδή την κατανόηση της απάντησης από το βαθμολογητή.

Οι υπόλοιπες είναι του τύπου «πολλαπλή επιλογή», δηλαδή ερωτήσεις που απαιτούν από τον υποψήφιο να επιλέξει μεταξύ τριών (3) δυνατών απαντήσεων. Με τις ερωτήσεις αυτές ελέγχεται η ικανότητα του υποψηφίου να κατανοεί επιμέρους νοήματα του κειμένου, ρητά ή υπαινικτικά διατυπωμένα.

Η κατανόηση γραπτού λόγου βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες στην 100βαθμη κλίμακα, οι οποίες κατανέμονται στην κάθε ερώτηση με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Ειδικών Μαθημάτων.

Γλωσσική επίγνωση

Δίνονται τρεις (3) δραστηριότητες/ασκήσεις με στόχο τον έλεγχο της ικανότητας του υποψηφίου να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με τρόπο ορθό και κατάλληλο για την κάθε περίπτωση. Η κάθε δραστηριότητα/άσκηση περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήσεις. Ειδικότερα ελέγχονται:

Η λεξιλογική ικανότητα (επίγνωση σε επίπεδο λέξης). Με τη δραστηριότητα/άσκηση αυτή ελέγχεται αν ο υποψήφιος χρησιμοποιεί τις κατάλληλες λέξεις από άποψη σημασίας, κρίνοντας από τα συμφραζόμενα, με τρόπο ορθό από άποψη γραμματικής. Τύπος εξέτασης: «συμπλήρωση» ή/και «αντιστοίχιση».

Η γραμματική ικανότητα (επίγνωση σε επίπεδο πρότασης). Με τη δραστηριότητα/άσκηση αυτή ελέγχεται αν ο υποψήφιος χρησιμοποιεί τη γλώσσα με γραμματική ορθότητα στο επίπεδο της πρότασης. Τύπος εξέτασης: «συμπλήρωση».

Η πραγματολογική ικανότητα (επίγνωση σε επίπεδο κειμένου). Με τη δραστηριότητα/άσκηση αυτή ελέγχεται αν ο υποψήφιος είναι σε θέση να χρησιμοποιεί τα στοιχεία εκείνα που εξυπηρετούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του λόγου. Τύπος εξέτασης: «αντιστοίχιση» ή/και «τοποθέτηση στη σωστή σειρά».

Οι δραστηριότητες/ασκήσεις με τις οποίες ελέγχεται η γλωσσική επίγνωση δεν έλκονται υποχρεωτικά από το κείμενο της εξέτασης.

Η γλωσσική επίγνωση βαθμολογείται με τριάντα (30) μονάδες στην 100βαθμη κλίμακα, οι οποίες κατανέμονται ισότιμα σε κάθε ερώτηση δηλαδή δύο (2) μονάδες κάθε ερώτηση.

Παραγωγή γραπτού λόγου

Δίνεται στους υποψήφιους ένα θέμα και τους ζητείται να συντάξουν, στην ξένη γλώσσα, κείμενο έκτασης περίπου 180–200 λέξεων.

Στον αριθμό αυτό προσμετρούνται όλες οι λέξεις συμπεριλαμβανομένων των άρθρων, των προθέσεων, των συνδέσμων, κ.λπ. Το θέμα διατυπώνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να προσδιορίζεται με σαφήνεια τόσο η γενική περίσταση επικοινωνίας (δηλαδή με ποια ιδιότητα γράφει ο υποψήφιος, σε ποιον απευθύνεται, ποια σχέση υποτίθεται ότι έχουν μεταξύ τους, κ.λπ.), όσο και η λεκτική/ές πράξη/εις που πρέπει να αναπτύξει ο υποψήφιος (π.χ. να χαιρετήσει, να περιγράψει κάτι, να διηγηθεί κάτι που συνέβη, να διατυπώσει μian άποψη ή επιχειρήματα για κάτι, κ.λπ.). Η παραγωγή γραπτού λόγου μπορεί να είναι περιγραφή ή/και διήγηση ή/και έκφραση άποψης ή/και διατύπωση επιχειρηματολογίας.

Το θέμα της παραγωγής γραπτού λόγου δεν πρέπει να έχει συνάφεια με το περιεχόμενο του κειμένου το οποίο δίνεται για την κατανόηση του γραπτού λόγου.

Η παραγωγή γραπτού λόγου βαθμολογείται με σαράντα (40) μονάδες στην 100βαθμη κλίμακα.

3.4 Εισαγωγή για τουριστικές ανώτατες σπουδές, με βαθμό 2,37 έως 4,03 !

Οι ανώτερες βάσεις εισακτέων για αλλά επαγγέλματα σε ΤΕΙ ξεκινάγανε από 15821 Μόρια και Γενική Βαθμολογία 14,21, και ανάλογα την ειδικότητα κλιμακώνονται προς τα κάτω. Οι βάσεις για τουριστικές σπουδές διαμορφώθηκαν ως εξής:

Τουριστικές επιχειρήσεις ΤΕΙ Πάτρας

Μόρια 8440,

Γενική Βαθμολογία Πρόσβασης 7,35 και
Άθροισμα Μαθημάτων Αυξ. Βάρους 13,2

Τουριστικά Επαγγέλματα Ρόδου

Μόρια 7917

Γενική Βαθμολογία Πρόσβασης 6,7 και
Άθροισμα Μαθημάτων Αυξ. Βάρους 10,1

Τουριστικές Επιχειρήσεις ΤΕΙ Πειραιά

Μόρια 7894

Γενική Βαθμολογία Πρόσβασης 7,78 και
Άθροισμα Μαθημάτων Αυξ. Βάρους 4,

Τουριστών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Ηπείρου

Μόρια 4984

Γενική Βαθμολογία Πρόσβασης 4,44 και
Άθροισμα Μαθημάτων Αυξ. Βάρους 4,6

Για σπουδές που θα σας δώσουν δίπλωμα εφάμιλλο των αντιστοιχών σχολών εξωτερικού και έτσι θα συνεισφέρετε στην ποιοτική αναβάθμιση του ποιοτικού τουρισμού της Ελλάδος, **χρειάζεστε:**

4423 Μόρια στο ΤΕΙ Λαμίας,

**4214 Μόρια στο ΤΕΙ Λάρισας,
3784 Μόρια στο ΤΕΙ Ηρακλείου, και
3755 Μόρια στο ΤΕΙ Αγ. Νικολάου,**

Με Γενική Βαθμολογία Πρόσβασης από 4,0 μέχρι 2,34 και Άθροισμα Μαθημάτων Αυξ. Βάρους από 4,6 μέχρι 3,7.

Αυτές οι βάσεις αφορούν περίπου 1500 φοιτητές τουριστικού κλάδου, που εισάγονται στις αντίστοιχες σχολές και που ο πιο καλός πήρε 9,5.

Με μαθητές του δυο και του τρία θα πρέπει να αποφοιτήσουν στελέχη τουριστικών επιχειρήσεων, μάνατζερ, και θα γίνουν σηματοφόροι για ποιοτικό τουρισμό.

Παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι μαθητές και ειδικά οι καλοί δεν προτιμούν την βαριά βιομηχανία της χώρας, τον Τουρισμό, αλλά άλλες σχολές.

3.5 Τμήματα Τουριστικών Σχολών – Διδασκαλία Ξένων Γλωσσών.

Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πάτρας.

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
		Θ	Ε
1.	Αγγλική Ορολογία	3	2
2.	Γαλλική Ορολογία	3	2
3.	Γερμανική Ορολογία	3	2

Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
		Θ	Ε
1.	Αγγλική Ορολογία	3	3
2.	Γαλλική Ορολογία	3	3
3.	Γερμανική Ορολογία	3	3
4.	Ιταλική Ορολογία	3	3

Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πειραιά.

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
-----	--------	------------------

		Θ	Ε
1.	Αγγλική Ορολογία	3	2
2.	Γαλλική Ορολογία	2	2

Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης.

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
		Θ	Ε
1.	Αγγλική Ορολογία	3	2
2.	Γαλλική Ορολογία	3	2
3.	Γερμανική Ορολογία	3	2
4.	Ιταλική Ορολογία	3	2

* Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Λάρισας.

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
		Θ	Ε
4.	Αγγλική Ορολογία	3	2
5.	Γαλλική Ορολογία	2	2
6.	Γερμανική Ορολογία	2	2

* Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι Ηλείου.

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
		Θ	Ε
5.	Αγγλική Ορολογία	3	3
6.	Γαλλική Ορολογία	3	3
7.	Γερμανική Ορολογία	3	3
8.	Ιταλική Ορολογία	3	3
9.	Ισπανική Ορολογία	3	3

Η διδασκαλία των Αγγλικών είναι υποχρεωτική και επιλέγεται μία από τις άλλες ξένες γλώσσες.

* Η ΣΧΟΛΗ ΔΕΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΠΛΕΟΝ ΣΤΟ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η απόφαση του Υπουργείου Παιδείας για αφαίρεση τριών τμημάτων Τουριστικών Επιχειρήσεων των ΤΕΙ (αυτών της Κρήτης, της Λάρισας και της Ηγουμενίτσας), από το μηχανογραφικό δελτίο της επόμενης Ακαδημαϊκής χρονιάς, μειώνοντας ταυτόχρονα και τον αριθμό των εισακτέων από 1215 σε

μόλις 428 (για τα υπόλοιπα 4 τμήματα), έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις συνθήκες και τις ανάγκες της αγοράς.

Παρατηρώντας στους πιο πάνω πίνακες βλέπουμε ότι οι ώρες διδασκαλίας σε όλα τα Ιδρύματα Τουριστικών Επιχειρήσεων της χώρας είναι σχεδόν ίδιες. Συνολικά διδάσκονται 4-6 ώρες την εβδομάδα, θεωρία και εργαστήρια. Κατά τη γνώμη μου πιστεύω πως είναι ικανοποιητικός ο αριθμός των ωρών για την διδασκαλία της τουριστικής ορολογίας. Όλοι οι φοιτητές είναι τουλάχιστον κάτοχοι πτυχίου Lower στα αγγλικά, άρα το επίπεδό τους είναι αρκετά καλό για να μπορέσουν να κατανοήσουν εύκολα την αγγλική τουριστική ορολογία. Όσον αφορά τις υπόλοιπες γλώσσες, οι ώρες θα μπορούσαν να είναι αρκετές για κάποιον που γνωρίζει αρκετά καλά τη γλώσσα, δηλαδή να είναι σε ένα επίπεδο αντίστοιχο με το Lower, διαφορετικά οι ώρες αυτές δεν θα είναι ικανές ώστε να είναι προετοιμασμένος κατάλληλα στην αγορά. Η μόνη λύση που πιστεύω ότι υπάρχει είναι να υπάρχουν ξεχωριστά τμήματα στη διδασκαλία των άλλων γλωσσών σύμφωνα με το επίπεδο των φοιτητών.

3.6 Εκπαιδύοντας την ελληνική τουριστική εκπαίδευση

Θεωρητικά υπάρχει, αλλά βρίσκεται εγκλωβισμένη στα στενά όρια της ελληνικής πραγματικότητας, χωρίς να αντιλαμβάνεται τις αλλαγές και τις τάσεις της παγκόσμιας τουριστικής βιομηχανίας. Όπως και σε όλες τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές κατευθύνσεις, η δημόσια (τουλάχιστον) τουριστική εκπαίδευση "παράγει" αποφοίτους, οι οποίοι δεν απορροφούνται ή, στην καλύτερη των περιπτώσεων, φεύγουν στο εξωτερικό. "η τουριστική εκπαίδευση πάντοτε ήταν απύσα από τις πραγματικές ανάγκες της τουριστικής βιομηχανίας σε όλους τους φορείς, και πάντοτε εμφανίζονταν άνθρωποι από το πουθενά φοβούμενοι να αναλάβουν ουσιαστικές ευθύνες, που διστάζουν να αναλάβουν ρίσκα, που μετράνε περισσότερο αυτά που θα χάσουν και την μετριότητα, παρά εκείνα που είναι πιθανόν να κερδίσουν οι απόφοιτοι και το εκπαιδευτικό σύστημα, και ασχολούνται με τις επιδοτούμενες γνωστές σε όλους προβλέψεις, αναλύσεις και ανούσιες συγκρίσεις (κοινώς, με επιστημονική σάλτσα)". 9

⁹ Νικόλαος Α. Ριζάκης (CHA Emeritus),

Ούτε η αλόγιστη ίδρυση τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ ανά την περιφέρεια αποτελεί λύση. Πολλοί θεωρούν ότι πίσω από αυτή την ίδρυση πανεπιστημιακών προπτυχιακών τμημάτων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας κρύβονται συμφέροντα τοπικών φορέων για αναβάθμιση της περιοχής τους και αύξησης της καταναλωτικής ζήτησης από τους εισερχόμενους φοιτητές. Η ίδρυση ενός ή περισσότερων τέτοιων τμημάτων δεν αποτελεί ούτε αναγκαία ούτε ικανή συνθήκη για αναβάθμιση της παρεχόμενης τουριστικής εκπαίδευσης στη χώρα μας. Ίσως και αποτελέσει την τελική πράξη για κατάργηση των περισσοτέρων τμημάτων τουριστικών επιχειρήσεων των ΤΕΙ (ΤΤΕ/ΤΕΙ). Ήδη, ακόμη και χωρίς να έχουν καν ιδρυθεί πανεπιστημιακά τμήματα, από τα λειτουργούντα ΤΤΕ/ΤΕΙ (Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Λάρισας, Ηρακλείου, Πάτρας, Πειραιά /Παράρτημα Σπετσών, Λαμίας/Παράρτημα Άμφισσας, Ηλείου/ Παράρτημα Ηγουμενίτσας) έχουν αλλάξει προσανατολισμό τα δύο τελευταία και αντιμετωπίζουν πρόβλημα συνέχισης της λειτουργίας τους όλα, εκτός των 2-3 κεντρικών.

Όπως πολύ σωστά επισημαίνεται, λόγω του ότι η τουριστική βιομηχανία είναι εντάσεως εργασίας οι τουριστικές επιχειρήσεις προσπαθούν να συμπίεσουν το κόστους μειώνοντας τις απολαβές των εργαζομένων, προσλαμβάνοντας μεγάλο ποσοστό ασκούμενων και ανειδίκευτων. Βασική παράμετρο αποτελεί η ποιοτική εκπαίδευση προσαρμοσμένη στα πραγματικά δεδομένα της αγοράς. Οι επιχειρηματίες θα εκτιμήσουν τους αποφοίτους που είναι έτοιμοι να αποδώσουν άμεσα ποιοτικές υπηρεσίες στις επιχειρήσεις τους.

Η αλήθεια βέβαια είναι ότι έχουν γίνει και βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση. "Οι τουριστικές σπουδές στη χώρα μας πράγματι έχουν βελτιωθεί σε σχέση με το παρελθόν. Χαρακτηριστικά αναφέρω τη δημιουργία τουριστικών μεταπτυχιακών σπουδών σε πανεπιστήμια (Αιγαίου, Πειραιώς, Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και Πανεπιστημίου Αθηνών, το τελευταίο με κατεύθυνση), την έκδοση τουλάχιστον τεσσάρων τουριστικών επιστημονικών περιοδικών διεθνούς κύρους (ένα το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, δύο το Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθηνών και ένα το Τμήμα Τουριστικών

Επιχειρήσεων του Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Παν/μιο της Rijeka/ Opatija στην Κροατία), την ύπαρξη πλειάδας διδασκόντων διαφόρων βαθμίδων με διεθνή ακτινοβολία, τη λειτουργία αρκετών ιδιωτικών σχολών αποκλειστικής τουριστικής εκπαίδευσης με μεγάλη αναγνωρισιμότητα και προβολή του έργου τους", λέει ο δρ. Θωμάς Μαυροδόνητης, καθηγητής τουριστικής οικονομικής στο Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων του

Αλεξάνδρειου ΤΕΙ Θεσσαλονίκης. "Με την αναγνώριση της ανάγκης αξιολόγησης του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και την ίδρυση της Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), τα περισσότερα τμήματα που παρέχουν τουριστική εκπαίδευση άρχισαν τις διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης, την οποία θα συνεχίσουν με εξωτερική αξιολόγηση. Οι εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης πιστοποιούν την πρόοδο που έχει συντελεστεί στο παρεχόμενο έργο και αποτελούν ένα πρώτο βήμα για τη συνέχιση της προσπάθειας αναβάθμισης των τουριστικών σπουδών, με τελικό στόχο τη δημιουργία μεταπτυχιακών σπουδών".

3.7 Ξενόγλωσση τουριστική ορολογία.

Στις σχολές τουριστικής εκπαίδευσης δίδεται μεγάλη σημασία στην τουριστική ορολογία. Όλοι μπορούμε να καταλάβουμε τη σπουδαιότητα του μαθήματος αυτού, μιας και για να αντεπεξέλθουμε στις απαιτήσεις της αγοράς και να καταφέρουμε να εξυπηρετήσουμε τουρίστες διαφορετικής καταγωγής και πολλές φορές τουρίστες που μιλούν μόνο τη μητρική τους γλώσσα.

3.7.1 Αγγλική τουριστική ορολογία

Σκοπός του μαθήματος. Εξάσκηση στην προφορική επικοινωνία και στον γραπτό λόγο (στην Αγγλική) με χρήση της ορολογίας που χρησιμοποιείται στις τουριστικές επιχειρήσεις: ξενοδοχεία, εστιατόρια, τουριστικά γραφεία, αεροπορικές εταιρείες, συνεδριακά κέντρα, κλπ.

Περιγραφή του μαθήματος. Εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας όπως αυτή χρησιμοποιείται στις τουριστικές επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, εστιατόρια, τουριστικά γραφεία, αεροπορικές εταιρείες, συνεδριακά κέντρα κ.λπ.). Ειδική έμφαση δίνεται στην τουριστική ορολογία και την προφορική επικοινωνία. Αρχές και πρακτική εξάσκηση στη σύνθεση επιστολών και αναφορών.

3.7.2 Γαλλική τουριστική ορολογία

Σκοπός του μαθήματος. Εξάσκηση στην προφορική επικοινωνία και στον γραπτό λόγο (στη Γαλλική) με χρήση της ορολογίας που χρησιμοποιείται στις τουριστικές επιχειρήσεις: Ξενοδοχεία, Εστιατόρια, Τουριστικά Γραφεία, Αεροπορικές Εταιρείες, Συνεδριακά Κέντρα κ.λπ.

Περιγραφή του μαθήματος. Εκμάθηση της Γαλλικής γλώσσας όπως αυτής χρησιμοποιείται στις τουριστικές επιχειρήσεις. Τίθεται ειδική έμφαση στην τουριστική ορολογία καθώς και στην προφορική. Αρχές και πρακτική εξάσκηση στη σύνταξη επιστολών στον Τουρισμό και Διοίκηση Επιχειρήσεων.

3.7.3 Γερμανική τουριστική ορολογία

Σκοπός του μαθήματος. Εξάσκηση στην προφορική επικοινωνία και στον γραπτό λόγο (στην . Γερμανική) με χρήση της ορολογίας που χρησιμοποιείται στις τουριστικές επιχειρήσεις: Ξενοδοχεία, εστιατόρια, τουριστικά γραφεία, αεροπορικές εταιρίες, συνεδριακά κέντρα κ.λπ.

Περιγραφή του μαθήματος. Εκμάθηση της Γερμανικής γλώσσας όπως αυτή χρησιμοποιείται στις τουριστικές επιχειρήσεις (ξενοδοχεία εστιατόρια, τουριστικά γραφεία, αεροπορικές εταιρίες, συνεδριακά κέντρα κ.λπ.). Δίνεται ειδική έμφαση στην τουριστική ορολογία καθώς και στην προφορική επικοινωνιακή διάσταση του λόγου. Αρχές και πρακτική εξάσκηση στην σύνθεση επιστολών στον τουρισμό και στη διοίκηση επιχειρήσεων.

Επίλογος κεφαλαίου 3^{ου}

Στο δεύτερο κεφάλαιο μελετήσαμε αναλυτικά τον τρόπο εκμάθησης των ξένων γλωσσών σε διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης και τη σημαντικότητα της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας. Γνωρίζουμε το ρόλο που παίζουν οι ξένες γλώσσες στον τουρισμό αλλά δυστυχώς από μόνες τους δεν μπορούν να στελεχώσουν τον τουριστικό τομέα με ικανά στελέχη.

Εισαγωγή κεφαλαίου 4^ο

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με τη σημασία που δίνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Θα ερευνήσουμε για τυχόν προγράμματα που υπάρχουν μεταξύ χωρών και μεταξύ πανεπιστημίων για την εκμάθηση διαφόρων γλωσσών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η πλειονότητα των Ευρωπαίων ομιλούν ξένες γλώσσες.

Οι έρευνες κατέληξαν σε ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Το 2001 το 53 % των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι μιλούν μια γλώσσα, επιπλέον της μητρικής τους. Το 2006 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε 56 %. Οι πλέον πολύγλωσσοι πολίτες της ΕΕ είναι οι Λουξεμβουργιανοί από τους οποίους το 99 % γνωρίζει τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα και ακολουθούν οι Σλοβάκοι (97 %) και οι Λετονοί (95 %).

4.1 Η θέση των ξένων γλωσσών στο αναλυτικό πρόγραμμα

Η υποχρεωτική διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας ξεκινά όλο και νωρίτερα

Οι μαθητές πρέπει να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και έπειτα σε όλες σχεδόν τις χώρες. Σε αρκετές από αυτές, είναι υποχρεωμένοι να μαθαίνουν μια ξένη γλώσσα στο πρώτο έτος σπουδών. Στην πραγματικότητα, η τάση να προσφέρεται αυτή η εκπαίδευση σε προηγούμενο στάδιο από ότι στο παρελθόν είναι εμφανής στα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα. Το ποσοστό των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση που μαθαίνουν μια τουλάχιστον ξένη γλώσσα αυξήθηκε σχεδόν παντού τα τελευταία χρόνια. Σήμερα, στην πλειοψηφία των χωρών, οι μισοί συνολικά μαθητές αυτής της εκπαιδευτικής βαθμίδας (ή ακόμη μεγαλύτερος

αριθμός σε ορισμένες χώρες) μαθαίνουν μια τουλάχιστον ξένη γλώσσα.

Η πλειοψηφία των μαθητών μπορούν να μάθουν δύο τουλάχιστον ξένες γλώσσες

Τα αναλυτικά προγράμματα στη συντριπτική πλειοψηφία των χωρών παρέχουν σε όλους τους μαθητές τη δυνατότητα εκμάθησης τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Σε περίπου 20 χώρες, είναι υποχρεωμένοι να διδαχτούν δύο ξένες γλώσσες για ένα τουλάχιστον σχολικό έτος. Η εισαγωγή αυτής της παροχής στο αναλυτικό πρόγραμμα είναι σύμφωνη, συνεπώς, με τις συστάσεις των Αρχηγών Κρατών ή Κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την ανάγκη «βελτίωσης του χειρισμού των βασικών δεξιοτήτων, ιδιαίτερα μέσω της διδασκαλίας δύο τουλάχιστον ξένων γλωσσών από πολύ νεαρή ηλικία» (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, 2002).

4.2 Ευκαιρίες εκμάθησης ξένων γλωσσών - Ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης

Τα ευρωπαϊκά προγράμματα προσφέρουν πολλές ευκαιρίες για:

βελτίωση των γλωσσικών γνώσεων
αύξηση των πόρων εκμάθησης γλωσσών
κατάρτιση και / ή ανταλλαγή εργαλείων, μεθόδων και υλικού εκμάθησης γλωσσών
μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση στη σπουδαιότητα των γλωσσών.

4.3 Δυνατότητες χρηματοδότησης

Σπουδαστές		
Πρακτική άσκηση στο εξωτερικό για τη βελτίωση των γλωσσικών γνώσεων που	→	LEONARDO: περιόδοι άσκησης σπουδαστών σε

συνδέονται με την εργασία (σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης)		επιχειρήσεις
Περίοδος σπουδών ή πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό (σπουδαστές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)	→	ERASMUS και ERASMUS MUNDUS: κινητικότητα σπουδαστών
σπουδαστές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ασκούμενοι καθηγητές)	→	COMENIUS: Περίοδοι άσκησης καθηγητών ξένων γλωσσών
Εκπαιδευτικοί		
Μετεκπαίδευση καθηγητών στο εξωτερικό	→	COMENIUS: Ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού
Συνεργασία σχολείων σε διάφορες χώρες	→	Σχολικές συμπράξεις COMENIUS
Φιλοξενία ασκούμενων καθηγητών από το εξωτερικό	→	COMENIUS: φιλοξενία βοηθών καθηγητών
Μετεκπαίδευση / πρακτική άσκηση στο εξωτερικό (καθηγητές επαγγελματικής εκπαίδευσης)	→	Πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI για επαγγελματίες
Απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας στο εξωτερικό (καθηγητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)	→	ERASMUS: Κινητικότητα διδακτικού και διοικητικού προσωπικού
Συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια ή προγράμματα μετεκπαίδευσης στο εξωτερικό (προσωπικό εκπαίδευσης ενηλίκων)	→	Ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση GRUNDTVIG
Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας στο εξωτερικό (προσωπικό εκπαίδευσης ενηλίκων)	→	GRUNDTVIG: εργασία σε θέση βοηθού
Άλλοι		
Απόκτηση διαχειριστικών δεξιοτήτων σε ΜΜΕ άλλου κράτους μέλους της ΕΕ	→	Erasmus για νέους επιχειρηματίες:

Εξάσκηση στις ξένες γλώσσες μέσω της προσφοράς εθελοντικής υπηρεσίας σε μη κερδοσκοπικό οργανισμό στο εξωτερικό (άτομα ηλικίας 18-30 ετών)	→	Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία
Βελτίωση επαγγελματικών και γλωσσικών γνώσεων	→	LEONARDO: περίοδοι άσκησης για εργαζόμενους
Μετεκπαίδευση στο εξωτερικό (μη διδακτικό προσωπικό σχολείων)	→	COMENIUS: Ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού
Αναγνώριση της χρησιμότητας προγραμμάτων εκμάθησης ξένων γλωσσών (επιμορφωτές / διευθυντές ανθρώπινου δυναμικού / σύμβουλοι / ειδικοί σε θέματα γλωσσών)	→	Πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI για επαγγελματίες
Αναγνώριση της χρησιμότητας προγραμμάτων εκμάθησης ξένων γλωσσών	→	Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών
Προγράμματα και δίκτυα με φορείς διδασκαλίας ξένων γλωσσών από άλλες χώρες	→	Συνεργασία με άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς στον τομέα των γλωσσών
Πληροφορίες σχετικά με τη διδασκαλία ξένων γλωσσών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες (ειδικοί σε θέματα εκπαίδευσης και υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων)	→	Εκπαιδευτικές επισκέψεις για ειδικούς σε θέματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης
Μετάφραση λογοτεχνίας από μια ευρωπαϊκή γλώσσα σε άλλη	→	Στήριξη για λογοτεχνική μετάφραση

COMENIUS: Περίοδοι άσκησης καθηγητών ξένων γλωσσών

Μια μοναδική ευκαιρία για να αποκτήσετε άμεση εμπειρία των μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα, να βελτιώσετε τις γλωσσικές σας γνώσεις και να γνωρίσετε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τα εκπαιδευτικά τους συστήματα. Χορηγούνται υποτροφίες για θέσεις ασκούμενου βοηθού καθηγητή ξένων γλωσσών διάρκειας από τρεις μήνες έως ένα σχολικό

έτος.

4.4 Σχολικές συμπράξεις COMENIUS

Πολυμερείς συμπράξεις

Μπορείτε να συμπράξετε με άλλα σχολεία στην Ευρώπη και να υποβάλετε αίτηση για χρηματοδότηση προγραμμάτων. Μπορείτε να επιλέξετε να εργαστείτε επάνω σε οποιοδήποτε θέμα που ενδιαφέρει ιδιαίτερα τα συμμετέχοντα ιδρύματα. Οι μαθητές και οι καθηγητές θα έχουν την ευκαιρία να εξασκηθούν σε μια ξένη γλώσσα, να ενημερωθούν για την ακαδημαϊκή ζωή σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα και να ενημερωθούν για τη σπουδαιότητα εκμάθησης ξένων γλωσσών.

Διμερείς συμπράξεις

Οι μαθητές πάνω από 12 ετών μπορούν να συμμετάσχουν σε διμερείς συμπράξεις που επικεντρώνονται στην εκμάθηση ξένων γλωσσών. Στόχος είναι η τόνωση του ενδιαφέροντος, της ικανότητας και της αυτοπεποίθησής τους όσον αφορά την επικοινωνία σε άλλες γλώσσες. Επιδιώκεται οι μαθητές να αποκτήσουν τουλάχιστον τις βασικές γνώσεις της γλώσσας που χρησιμοποιείται στο συνεργαζόμενο ίδρυμα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις λιγότερο διαδεδομένες και διδασκόμενες γλώσσες.

Επίλογος κεφαλαίου 4^{ου}

Στο παραπάνω κεφάλαιο είδαμε ότι ένα μεγαλύτερο μέρος από το 50% του πληθυσμού της Ευρώπης μιλάει άλλη μία γλώσσα πέραν της μητρικής τους. Επίσης ενθαρρυντικό είναι ότι όλο και περισσότερος κόσμος ενδιαφέρεται να μάθει και μια δεύτερη ξένη γλώσσα που ίσως δεν είναι και τόσο διαδεδομένη όπως είναι τα αγγλικά, τα γαλλικά ή τα γερμανικά. Επίσης είδαμε ότι υπάρχουν προγράμματα εκμάθησης της μητρικής γλώσσας των μεταναστών αλλά και προγράμματα για νέους επαγγελματίες όπως και προγράμματα για ανταλλαγή φοιτητών.

21

γλώσσες διδάσκονται στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η σειρά δημοτικότητάς τους είναι ισπανικά, αγγλικά, ιταλικά, γερμανικά, ιαπωνικά, αραβικά, κινεζικά, ρωσικά.

44,8%

των Ελλήνων, ηλικίας 25-64 ετών, δηλώνει ότι μιλάει μία ξένη γλώσσα. Ο αντίστοιχος μέσος όρος των χωρών της Ε.Ε. είναι 35,7%.

33,4%

των Ελλήνων, ηλικίας 25-64 ετών, δεν μιλάει καμία ξένη γλώσσα. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 36,2%.

92%

των Ελλήνων μαθητών διδάσκονται τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα, το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρώπη. Ακολουθεί η Ιταλία με 74% και η Ιρλανδία με 73%.

ΠΗΓΗ: Ευρωβαρόμετρο

Εισαγωγή κεφαλαίου 5^ο

Συνεχώς τα τελευταία χρόνια ακούγεται η φράση, «γλώσσα του μέλλοντος». Στο παρακάτω κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε την φράση αυτή και να αποδείξουμε αν ισχύει κάτι τέτοιο ή όχι. Και αν ισχύει ποιος είναι ο λόγος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Οι γλώσσες του μέλλοντος

5.1 Στα θρανία για τη γλώσσα του αύριο

Στην Ελλάδα της κρίσης **πληθαίνουν** οι νέοι που σπεύδουν σε φροντιστήρια για να μάθουν κινεζικά και να αποκτήσουν ανταγωνιστικό **πλεονέκτημα** στην αγορά εργασίας.

«Μοιάζουν με ζωγραφιές γιατί μεταφέρουν εικόνες», λέει η Σεμίνη Σιλντή. Μιλά για τα ιδεογράμματα της κινεζικής γλώσσας που άρχισε να μαθαίνει από τον περασμένο Σεπτέμβριο. «Είναι η γλώσσα του μέλλοντος και θέλω να τη μάθω πρώτη απ' όλους», λέει και διευκρινίζει ότι αρχικά μπήκε στη διαδικασία εκμάθησης της γιατί γοητεύτηκε από τον κινεζικό πολιτισμό. Δεν είναι όμως μόνο η 22χρονη Σεμίνη που αισθάνθηκε την ανάγκη να επεκτείνει τις γνώσεις της. «Να μάθουν καλά αγγλικά, κινεζικά – αν και αυτό είναι πιο δύσκολο – και να τολμήσουν να πάρουν ρίσκα», απάντησε η υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας Κριστίν Λαγκάρντ σε συνέντευξή της στην οικονομική εφημερίδα «La Tribune», όταν ρωτήθηκε για το τι θα συμβούλευε τους νέους γάλλους επιχειρηματίες να κάνουν ώστε να εξασφαλίσουν το επαγγελματικό τους μέλλον. Πλέον, η Κίνα δεν θεωρείται απλώς μια ανερχόμενη δύναμη. Έχει καθιερωθεί εδώ και καιρό ως η δεύτερη παγκόσμια οικονομική δύναμη και τα κινεζικά ως η γλώσσα του μέλλοντος. Η πρόταση της υπουργού για την εκμάθηση της κινεζικής γλώσσας δεν είναι γνωστό αν εισακούστηκε εντός των γαλλικών συνόρων, χωρίς αμφιβολία όμως τα τελευταία χρόνια έχει κερδίσει την προσοχή χιλιάδων Ελλήνων. Σύμφωνα με τη διευθύντρια του Ινστιτούτου Κομφούκιος Χιουqin Yang, ο αριθμός των φοιτητών που μαθαίνουν κινεζικά τον τελευταίο χρόνο στη χώρα μας έχει τετραπλασιαστεί. «Το Ινστιτούτο ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2009 στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με το University of International Business & Economics του Πεκίνου και το Office of Chinese Language Council International και απευθύνεται σε όλους όσοι ενδιαφέρονται να μάθουν την κινεζική γλώσσα και να έρθουν σε επαφή με τον κινεζικό πολιτισμό. Τον Οκτώβριο του 2009 οι μαθητές μας ήταν 50, ενώ τον Οκτώβριο του 2010 είχαν φτάσει τους 200», αναφέρει και προσθέτει ότι ανάμεσα στους μαθητές του Ινστιτούτου υπάρχουν, εκτός από φοιτητές, στελέχη επιχειρήσεων, ιδιωτικοί υπάλληλοι και στελέχη του φημίσου.

Η «ΜΕΤΟΧΗ». Για άνοδο της μετοχής των κινεζικών στο χρηματιστήριο των γλωσσών κάνει λόγο και η ιδιοκτήτρια Κέντρου Ιαπωνικών και Κινεζικών Σπουδών Στέλλα Οικονομάκου. Όπως παρατηρεί, τον τελευταίο έναν χρόνο η ζήτηση έχει αυξηθεί σημαντικά ανάμεσα στους νέους. Ενδεικτικό είναι πως τα προηγούμενα τρία χρόνια τα τμήματα για τα κινεζικά είχαν μόνο ενήλικους, ενώ

τον τελευταίο χρόνο πολλοί ξεκινούν από πολύ νωρίς, αλλά υπάρχουν και μαθητές 60 ετών, με την πλειονότητα ωστόσο να είναι έφηβοι και φοιτητές. «Η αυξημένη ζήτηση σημειώνεται αφενός γιατί οι μικροί μαθητές, επηρεασμένοι από τα κινεζικά κινούμενα σχέδια που βλέπουν στην τηλεόραση, αποκτούν την ανάγκη να ανακαλύψουν τους ήρωες τους μαθαίνοντας τη γλώσσα τους. Κι αφετέρου εξαιτίας της παρότρυνσης των γονιών τους, οι οποίοι θέλουν μία έξτρα “επένδυση” για τα παιδιά τους», λέει. Ιδιαίτερα μεγάλη όμως, όπως αναφέρει, είναι η ζήτηση στον καιρό της κρίσης, με τους περισσότερους μαθητές να θέλουν να αποκτήσουν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά εργασίας. «Λόγω της οικονομικής συγκυρίας, ο ανταγωνισμός μεγαλώνει. Αγγλικά γνωρίζουν όλοι, γερμανικά ή γαλλικά οι περισσότεροι», λέει η ιδιοκτήτρια του Κέντρου. Προσθέτει, μάλιστα, πως δεν είναι λίγοι οι φοιτητές ναυτιλιακών ή τεχνολογικών σχολών που μαθαίνουν κινεζικά, με απώτερο στόχο ένα μεταπτυχιακό στην Κίνα ή ακόμα και την αναζήτηση εργασίας – μακροπρόθεσμα – στη χώρα.

ΜΙΑ ΩΡΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ... «Τα κινεζικά είναι πιο εύκολα από τα ελληνικά», λέει η κ. Οικονομάκου. Δεν υπάρχουν ρηματικοί τύποι ή προθέσεις και η δυσκολία κρύβεται στη γραφή, και συγκεκριμένα στην αποστήθιση των ιδεογραμμάτων. «Γι’ αυτόν τον λόγο τα κινεζικά προφέρονται πιο εύκολα απ’ ότι γράφονται. Με μία γραμμή που θα ξεφύγει μπορεί να αλλάξει όλο το νόημα της λέξης», υποστηρίζει και προσθέτει πως τα επίπεδα γλωσσομάθειας της κινεζικής γλώσσας είναι τρία και απαιτούνται έξι χρόνια για να τελειοποιηθεί. Λίγο αλλά συστηματικό διάβασμα είναι το μυστικό για την εκμάθηση της κινεζικής γλώσσας. «Μία ώρα διάβασμα καθημερινά είναι απαραίτητη», παρατηρεί η κ. Οικονομάκου.

ΠΕΡΙΖΗΤΗΤΗ. Τα κινεζικά ανήκουν στις τρεις πιο περιζήτητες γλώσσες που ζητούν από τους εργαζόμενους τους να γνωρίζουν οι βρετανοί εργοδότες. Ακολουθούν τα γαλλικά και τα γερμανικά, εκτοπίζοντας τα ισπανικά στην τέταρτη θέση. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει έρευνα της Συνομοσπονδίας της Βρετανικής Βιομηχανίας (CBI).

Σε ινστιτούτο, οι μαθητές των κινεζικών τετραπλασιάστηκαν μέσα σε έναν χρόνο 3.000 κινεζικά ιδεογράμματα πρέπει να ξέρει κάποιος για να διαβάσει μια εφημερίδα. οι περισσότεροι απόφοιτοι πανεπιστημίου στην Κίνα γνωρίζουν έως 7.000 ιδεογράμματα, ενώ πολύ λίγοι είναι εκείνοι που έχουν αποστηθίσει πάνω από 15.000. Τα κινεζικά λεξικά περιλαμβάνουν περισσότερα από 60.000

«Θα έχω άσο κρυμμένο στο μανίκι μου»

ΑΝΟΙΞΕ φροντιστήριο εκμάθησης της ρωσικής γλώσσας το 2004 με μότο: «Σκέψου ρωσικά, είναι το μέλλον». Το γεγονός όμως ότι η κίνηση άρχισε να αυξάνεται και τα τηλέφωνα χτυπούσαν το ένα μετά το άλλο ρωτώντας «εκτός από ρωσικά, μήπως διδάσκετε και κινεζικά;», την έκαναν να αναθεωρήσει. Το 2008 το σύνθημα της Ναταλίας Γκάμνιουκ έγινε: «Σκέψου ρωσικά και κινεζικά, είναι το μέλλον». Τρία χρόνια μετά, εξηγεί στα «ΝΕΑ» πως το μέλλον έγινε παρόν. «Ο πολιτικός και εμπορικός κόσμος έχει αλλάξει. Οι περισσότερες εταιρείες πλέον, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ζητούν σπάνιες γλώσσες. Τα κινεζικά είναι μία γλώσσα που μπορεί να σε κάνει περιζήτητο στη διεθνή αγορά» αναφέρει.

Η διδασκαλία γίνεται στα αγγλικά και στα ελληνικά. Ο κ. Χάο από την Κίνα κάνει καθημερινά μαθήματα στο φροντιστήριο «Γνώση» στους Αμπελοκήπους. Ανάμεσα στους μαθητές είναι και ο 23χρονος Σέργιος, απόφοιτος πληροφορικής, που υποστηρίζει πως έχει έναν άσο κρυμμένο στο μανίκι του, αφού τα τελευταία δύο χρόνια μαθαίνει κινεζικά, κάτι που θα του φανεί χρήσιμο στον εργασιακό χώρο. «Είναι η γλώσσα που θα μιληθεί περισσότερο από όλες τα επόμενα χρόνια. Έρευνες δείχνουν πως σύντομα το 1/3 του κόσμου θα μιλάει την κινεζική», αναφέρει και προσθέτει πως αισθάνεται ήδη την ανάγκη να προετοιμαστεί γι' αυτό. Μάλιστα, μέσα από εφημερίδες και το Ιντερνέτ ενημερώνεται από τώρα για την προσφορά εργασίας που υπάρχει στην Κίνα και δεν αποκλείει το ενδεχόμενο στο μέλλον να αναζητήσει την τύχη του εκεί. «Με έχουν κερδίσει γιατί δεν μοιάζουν με καμία άλλη γλώσσα. Στόχος μου είναι σε πρώτη φάση να φτάσω σε ένα μέτριο αλλά καλό επίπεδο, ώστε να συνεννοούμαι καλά στη δουλειά μου και στη συνέχεια, να τα τελειοποιήσω» αναφέρει και προσθέτει ότι ήδη στα βιογραφικά που στέλνει σημειώνει πως παρακολουθεί εντατικά μαθήματα κινεζικών.

Επίλογος κεφαλαίου 5^{ου}

Στην δεκαετία του 80' γέμισε ο τόπος από σχολές καράτε και από κόσμο που ήθελε να μάθει πολεμικές τέχνες, και όλα αυτά από μία ταινία του Χόλυγουντ. Τώρα όλο και περισσότεροι ενδιαφέρονται να μάθουν κινεζικά. Το γεγονός ότι η Κίνα τείνει να εξελιχθεί σε έναν γίγαντα της παγκόσμιας οικονομίας έχει επηρεάσει τον κόσμο και όλοι και περισσότεροι σκεπτόμενοι επαγγελματικά και ανταγωνιστικά γεμίζουν τις καρέκλες των φροντιστηρίων που διδάσκουν ξένες γλώσσες. Το ίδιο συμβαίνει και με τα ρωσικά και τα αραβικά αλλά σε

μικρότερο μέγεθος.

Εισαγωγή κεφαλαίου 6^{ου}

Στο έκτο κεφάλαιο με την βοήθεια των συνεντεύξεων και των ερωτηματολογίων θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε το ρόλο των ξένων

γλωσσών στις τουριστικές επιχειρήσεις και στη χρήση αυτών από το προσωπικό.

Η ανάπτυξη του παρόντος κεφαλαίου θα γίνει με δύο τρόπους, με την μορφή των συνεντεύξεων και με την μορφή του ερωτηματολογίου. Αποφασίσαμε να πάρουμε συνεντεύξεις από δύο άτομα που γνωρίζουν πολλά καλά το χώρο του τουριστικού κλάδου. Το ένα άτομο θα είναι ένας επιχειρηματίας ξενοδοχείου και το άλλο η υπεύθυνη προσωπικού του ξενοδοχείου.

Σκοπός των συνεντεύξεων είναι να αντιληφθούμε τα θέλω από την πλευρά των επαγγελματιών πάνω στα προσόντα των εργαζομένων όσων αφορά τη γνώση των ξένων γλωσσών και την υποστήριξη που παρέχουν για βελτίωση των εργαζομένων στη γνώση ξένων γλωσσών.

Η επιλογή της ποσοτικής έρευνας μέσω ερωτηματολογίου βασίστηκε σε αξιόπιστες, αριθμητικές και στατιστικές μετρήσεις του συνολικού πληθυσμού ατόμων στον οποίο εφαρμόστηκε.

Για να είναι η Ποσοτική έρευνα αποτελεσματική και επιτυχημένη θα πρέπει να περιέχει τα παρακάτω τρία στοιχεία.

Ένα καλά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο.

Ένα τυχαία επιλεγμένο δείγμα ατόμων.

Ένα αρκετά μεγάλο δείγμα ατόμων.

Ο σχεδιασμός ενός καλού ερωτηματολογίου εξαρτάται από τα στοιχεία τα οποία θα περιέχει και από τους σωστά θεσπισμένους στόχους του ή ερωτήσεις του. Οι ερωτήσεις μπορούν να τεθούν είτε μέσω τηλεφώνου, είτε μέσω φαξ, είτε γραπτώς. Όλες οι πληροφορίες ή δεδομένα που συγκεντρώνονται μπορούν να αναλυθούν αριθμητικά έτσι ώστε μία στατιστική μέτρηση να πραγματοποιηθεί στη συνέχεια.

Όλες οι ερωτήσεις πρέπει να τίθενται με τέτοιο τρόπο ώστε να κατανοούνται εύκολα και να ενθαρρύνουν τον ερωτηθέντα να δίνει απαντήσεις. Θα πρέπει να αποφεύγονται γενικές, άσκοπες και δύσκολες ερωτήσεις. Όταν ένα καλό ερωτηματολόγιο σχεδιασθεί θα πρέπει να γίνει η επιλογή του δείγματος ατόμων που θα συμμετάσχουν στην έρευνα. Το δείγμα αυτό μπορεί να είναι "πιθανό" ή όχι. "Πιθανό δείγμα" αποτελεί το δείγμα στο οποίο κάθε άτομο έχει την ίδια πιθανότητα να επιλεγεί σε σχέση με κάθε άλλο άτομο. Αυτό έχει ως επακόλουθο ότι τα αποτελέσματα μίας τέτοιας έρευνας θα απεικονίζουν όλο τον πληθυσμό του δείγματος. "Μη πιθανό δείγμα" αποτελεί ακριβώς το αντίθετο και για αυτόν το λόγο έρευνες που διεξάγονται σε τέτοιου είδους δείγματα μπορεί να μην είναι αμερόληπτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Συνεντεύξεις – Ερωτηματολόγια

6.1 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Πόσο σημαντική πιστεύετε ότι είναι η γνώση ξένων γλωσσών από το προσωπικό;

Η γνώση ξένων γλωσσών στο τουριστικό κλάδο θεωρείται από τα σημαντικότερα προσόντα. Η επικοινωνία με τον πελάτη στην μητρική του γλώσσα, τον ευχαριστεί, τον κάνει να αισθάνεται πιο ευπρόσδεκτος, οπότε ανεβάζει το επίπεδο υπηρεσιών του ξενοδοχείου.

Είναι η γνώση ξένων γλωσσών κριτήριο για την πρόσληψη προσωπικού; Αν ναι, γιατί;

Η γνώση ξένων γλωσσών είναι ένα σημαντικό κριτήριο, σε συνδυασμό πάντα με εξειδικευμένες γνώσεις στις υπηρεσίες τουρισμού. Επίσης σημαντικό ρόλο παίζει και η προσωπικότητα του υπαλλήλου, οι κοινωνικές του δεξιότητες, μιας και η επαφή του πελάτη είναι αυτή που λειτουργεί εν τέλει καταλυτικά στη δημιουργία μιας θετικής ή αρνητικής άποψης για το ξενοδοχείο, πέρα από τις εγκαταστάσεις, τα έπιπλα κλπ.

Έχετε φροντίσει η σκέφτεστε να φροντίσετε για την εξειδίκευση του προσωπικού στις ξένες γλώσσες;

Ανέκαθεν φρόντιζα να δίνω κίνητρα στο προσωπικό για την παρακολούθηση σεμιναρίων πάνω στις ξένες γλώσσες – ξενοδοχειακή ορολογία.

Ποια γλώσσα θεωρείτε περισσότερο σημαντική και γιατί;

Δεδομένη θεωρείται εδώ και χρόνια η αγγλική γλώσσα. Πέρα λοιπόν από αυτή, το ποια είναι σημαντική εξαρτάτε από διάφορους παράγοντες, εκ των οποίων σημαντικότεροι είναι η γεωγραφική θέση της επιχείρησης και οι αγορές με τις οποίες συνεργάζεται. (π.χ. Κέρκυρα – Ιταλία, Πελοπόννησος – Γερμανία).

Τον τελευταίο καιρό ακούμε την φράση «γλώσσα του μέλλοντος» και οι περισσότεροι αναφέρονται στην κινέζικη. Πείτε μας δυο λόγια πάνω σ' αυτό.

Είναι γνωστό ότι η Κίνα είναι μια ανερχόμενη οικονομική δύναμη. Έχει ήδη καθιερωθεί η δεύτερη οικονομική δύναμη. Όποτε μαθαίνοντας κάποιος την κινεζική γλώσσα, αυτομάτως αποκτά προβάδισμα, έχοντας συγκριτικό πλεονέκτημα σε μια νέα, μεγάλη αγορά εργασίας.

6.2 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Πόσο σημαντική πιστεύετε ότι είναι η γνώση ξένων γλωσσών από το προσωπικό;

Η γνώση ξένων γλωσσών σαφώς και είναι από τα σημαντικότερα προσόντα στον τουριστικό τομέα, μιας και σου ανοίγεται η παγκόσμια αγορά.

Είναι η γνώση ξένων γλωσσών κριτήριο για την πρόσληψη προσωπικού; Αν ναι, γιατί;

Βεβαίως, κάποιος που γνωρίζει ξένες γλώσσες έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην αγορά εργασίας, διότι σε συνδυασμό με άλλες γνώσεις (technical-ανάλογα με το πόστο εργασίας) η παροχή υπηρεσιών είναι ποιοτικότερη.

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι συμβάλουν οι σπουδές στην τουριστική εκπαίδευση για την καλύτερη εκμάθηση των ξένων γλωσσών;

Με τον τρόπο που γίνονται ως τώρα, δυστυχώς δίνουν το ερέθισμα, αλλά δεν τελειοποιούν την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Το προσωπικό του ξενοδοχείου είναι αρκετά εκπαιδευμένο στη χρήση ξένων γλωσσών; Σκέφτεστε να πραγματοποιήσετε κάποιο σεμινάριο με αντικείμενο την ξενοδοχειακή ορολογία;

Το προσωπικό είναι αρκετά εκπαιδευμένο, ανάλογα πάντα με το τμήμα που απασχολείται. Για παράδειγμα, η βασική ξενοδοχειακή ορολογία είναι αρκετή για μια καμαριέρα όχι όμως για έναν υπάλληλο υποδοχής. Σεμινάρια γίνονται τακτικά.

Τον τελευταίο καιρό ακούμε την φράση «γλώσσα του μέλλοντος» και οι περισσότερη αναφέρονται στην κινέζικη. Πείτε μας δυο λόγια πάνω σ' αυτό.

Πλέον η Κίνα δεν θεωρείται απλώς μια ανερχόμενη δύναμη, έχει καθιερωθεί εδώ και καιρό η δεύτερη παγκόσμια οικονομική δύναμη και τα κινέζικα ως η γλώσσα του μέλλοντος. Μαθαίνοντας λοιπόν κάποιος τη γλώσσα αυτή, αυτομάτως αποκτά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη αγορά εργασίας.

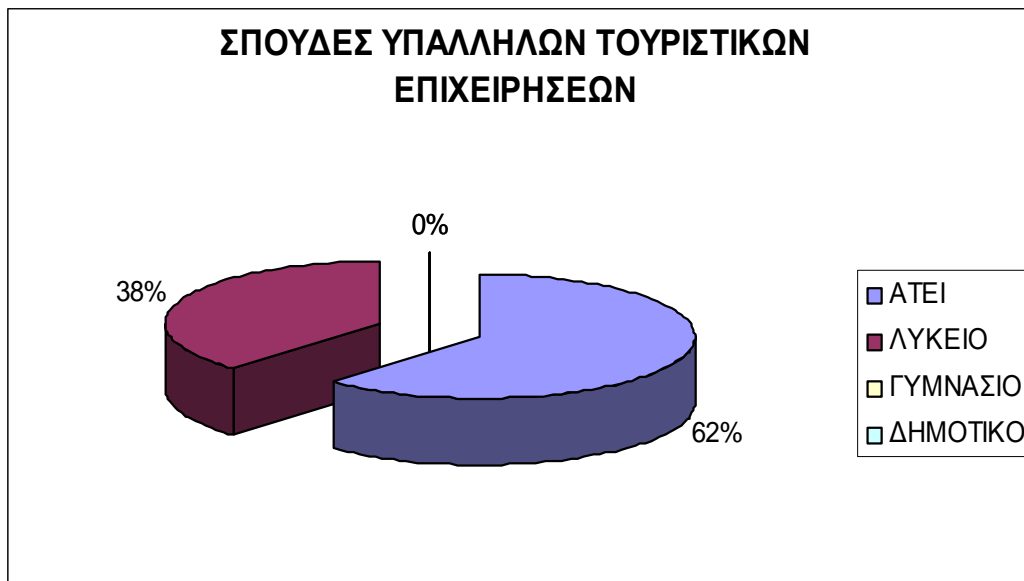
*Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας.
Με εκτίμηση,
Γρίβας Θεόδωρος
Πάτρα 2011*

6.3 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σχετικά με τις σπουδές των ερωτηθέντων μας απάντησαν τα παρακάτω :

Ελάχιστο επίπεδο σπουδών			
A.T.E.I.	ΛΥΚΕΙΟ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ
31	19	0	0

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα μέσω του οποίου θα παρατηρήσουμε το επίπεδο σπουδών των εργαζομένων στις τουριστικές επιχειρήσεις.

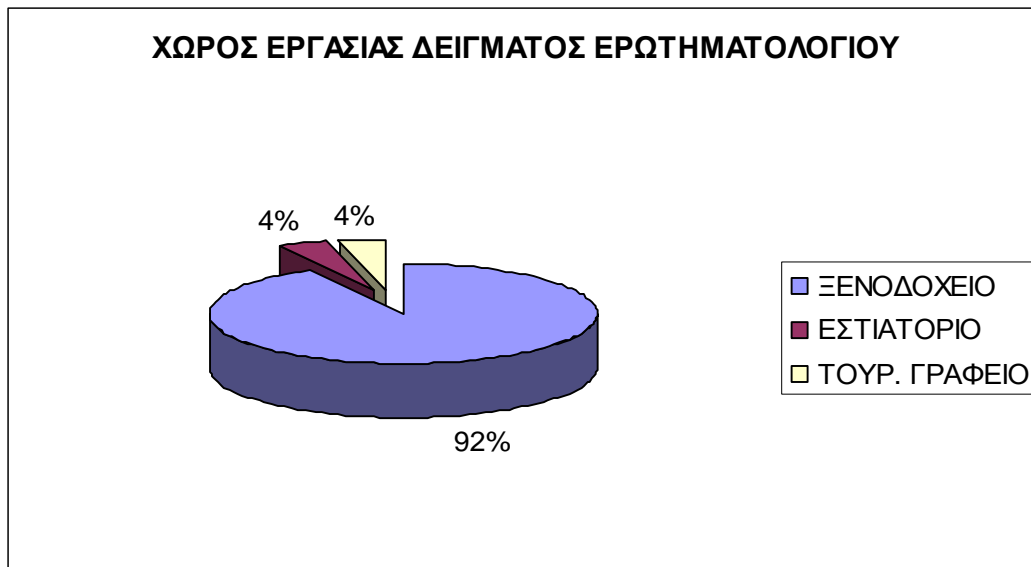
Διάγραμμα 1.

Διακρίνουμε ξεκάθαρα ότι σχεδόν τα 2/3 των εργαζομένων σε τουριστικές επιχειρήσεις είναι απόφοιτοι των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, πράγμα που σημαίνει ότι οι προσφερόμενες υπηρεσίες στο χώρο του Τουρισμού είναι υψηλού επιπέδου.

Σχετικά με το χώρο εργασίας των ερωτηθέντων μας απάντησαν τα παρακάτω:

ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ		
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ	ΤΟΥΡ. ΓΡΑΦΕΙΟ
46	2	2

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα όπου μας παρουσιάζει το χώρο εργασίας των ερωτηθέντων.

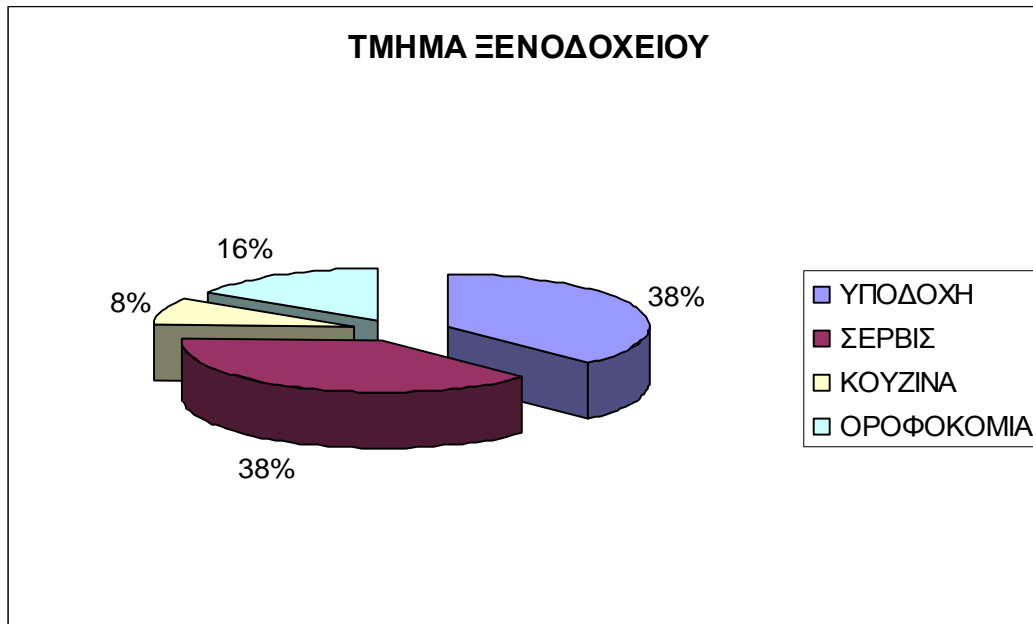
Διάγραμμα 2.

Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων απασχολούνται σε ξενοδοχεία, 92%. Σε συσχέτιση με την προηγούμενη ερώτηση βλέπουμε ότι τα ξενοδοχεία απορροφούν και το μεγαλύτερο μέρος των αποφοίτων των τουριστικών σχολών.

Σχετικά με το τμήμα που εργάζονται όσοι από τους ερωτηθέντες απασχολούνται σε ξενοδοχειακές μονάδες μας απάντησαν τα παρακάτω:

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ			
ΥΠΟΔΟΧΗ	ΣΕΡΒΙΣ	ΚΟΥΖΙΝΑ	ΟΡΟΦΟΚΟΜΙΑ
14	14	3	6

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα στο οποίο παρατηρούμε τα σε ποια τμήμα του ξενοδοχείου απασχολούνται οι ερωτηθέντες

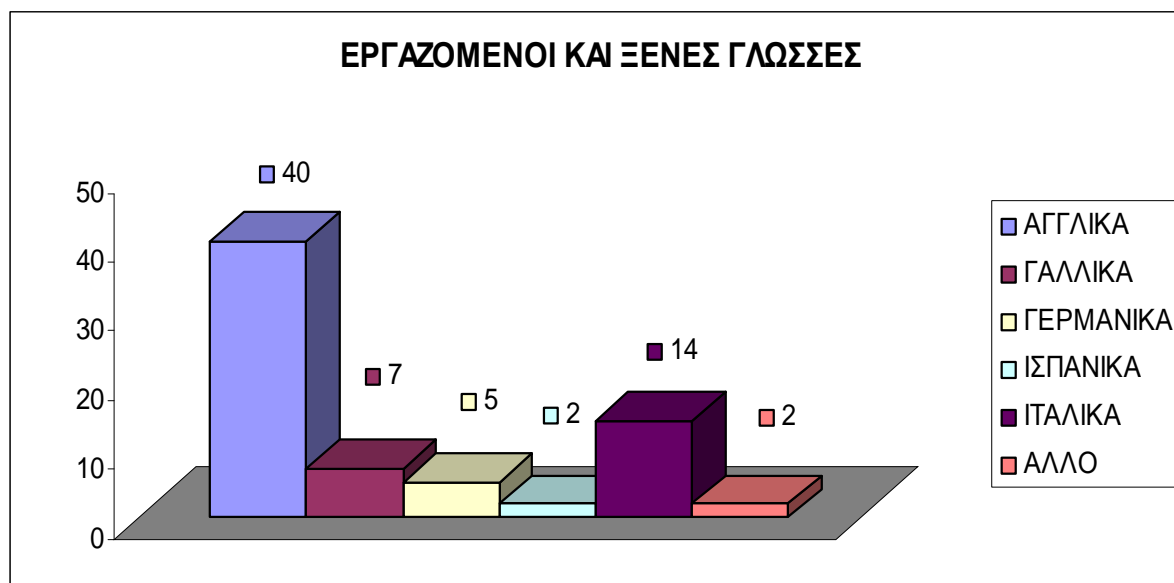
Διάγραμμα 3.

Από τις παραπάνω απαντήσεις παρατηρούμε ότι οι πλειονότητα των ερωτηθέντων απασχολούνται στο τμήμα της υποδοχής και του σέρβις σε ποσοστιαίο σύνολο 76%, δύο πολύ σημαντικών τμημάτων του ξενοδοχείου, των οποίων η συντριπτική πλειοψηφία είναι απόφοιτοι Ανώτατων Τουριστικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Σχετικά με την ερώτηση, τι γλώσσες μιλάνε οι εργαζόμενοι στις τουριστικές επιχειρήσεις, οι απαντήσεις που λάβαμε είναι οι παρακάτω:

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ					
ΑΓΓΛΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	ΙΣΠΑΝΙΚΑ	ΙΤΑΛΙΚΑ	ΑΛΛΟ
40	7	5	2	14	2

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα που μας παρουσιάζει ποιες γλώσσες ομιλούν οι εργαζόμενοι στον τουριστικό τομέα βάση των ερωτηθέντων της έρευνας μας.

Διάγραμμα 4.

Το σύνολο των απαντήσεων ξεπερνούν το σύνολο των ερωτηθέντων και αυτό συμβαίνει επειδή αρκετοί εργαζόμενοι ομιλούν παραπάνω από μία ξένη γλώσσα. Την τιμητική τους έχουν τα Αγγλικά αφού 40 στους 50 μιλούν αγγλικά, το οποίο είναι ένα ποσοστό 80%.

Σχετικά με την ερώτηση για το που εκπαιδεύτηκαν την ξένη γλώσσα ακολουθεί ο παρακάτω πίνακας με τις αντίστοιχες ερωτήσεις:

ΧΩΡΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ		
ΣΧΟΛΕΙΟ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ	ΣΠΙΤΙ
5	35	2

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα στο οποίο παρατηρούμε τον εκπαιδευτικό οργανισμό που διδάχθηκαν οι ερωτηθέντες τις ξένες γλώσσες.

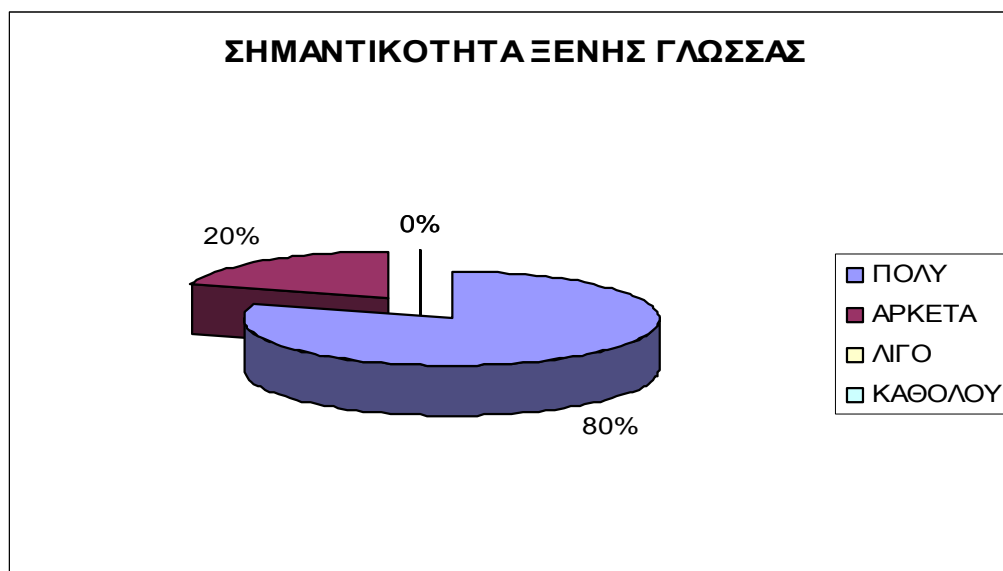
Διάγραμμα 5.

Δυστυχώς, παρατηρούμε ένα από μεγαλύτερα προβλήματα του εθνικού μας συστήματος εκπαίδευσης, και αυτό δεν συμβαίνει μόνο στις ξένες γλώσσες. Ενώ όλοι οι μαθητές διδάσκονται ξένες γλώσσες στα σχολεία, τα φροντιστήρια είναι εκείνα που καταφέρνουν να εκπαιδεύσουν στους μαθητές τις ξένες γλώσσες, πράγμα που το βλέπουμε στο παρακάτω διάγραμμα σε ποσοστό 83%.

Σχετικά με την επόμενη ερώτηση, που είναι η σημαντικότητα της ξένης γλώσσας στην τουριστική αγορά παρατηρούμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ			
ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
40	10	0	0

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα που μας παρουσιάζει το ποσοστό των ερωτηθέντων που θεωρούν σημαντική τη γνώση ξένων γλωσσών .

Διάγραμμα 6.

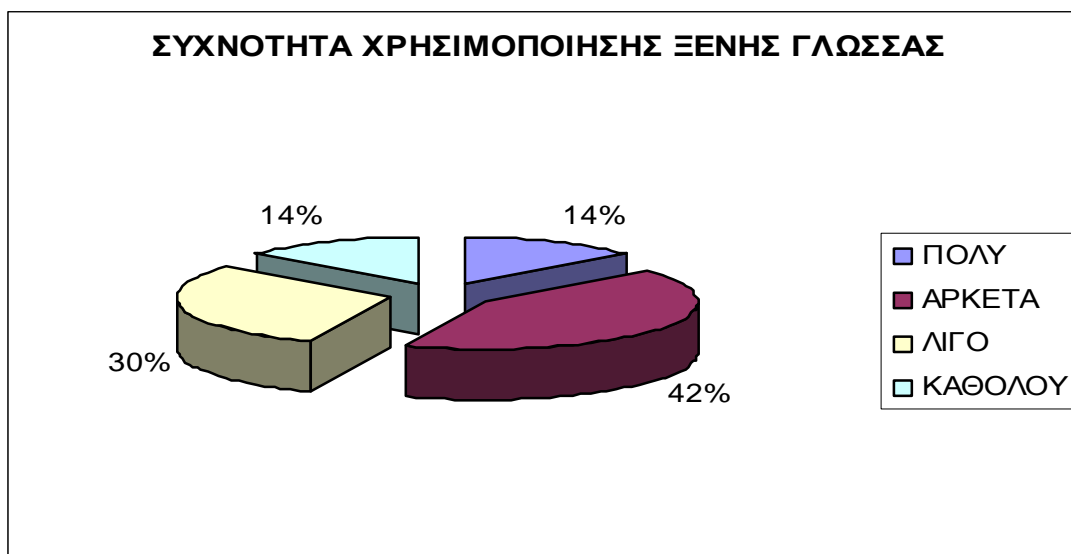
Φαίνεται ξεκάθαρα ότι όλοι τους πιστεύουν ότι είναι πολύ σημαντική η γνώση ξένων γλωσσών, δεν υπάρχει ούτε μία αρνητική απάντηση στην περίπτωση αυτή.

Σχετικά με την ερώτηση, πόσο συχνά χρησιμοποιούν τις ξένες γλώσσες στη δουλεία τους θα μας βοηθήσει ο παρακάτω πίνακας:

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ			
ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
7	21	15	7

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα που μας παρουσιάζει τη συχνότητα της χρήσης της ξένης γλώσσας στο χώρο της τουριστικής εργασίας.

Διάγραμμα 7.

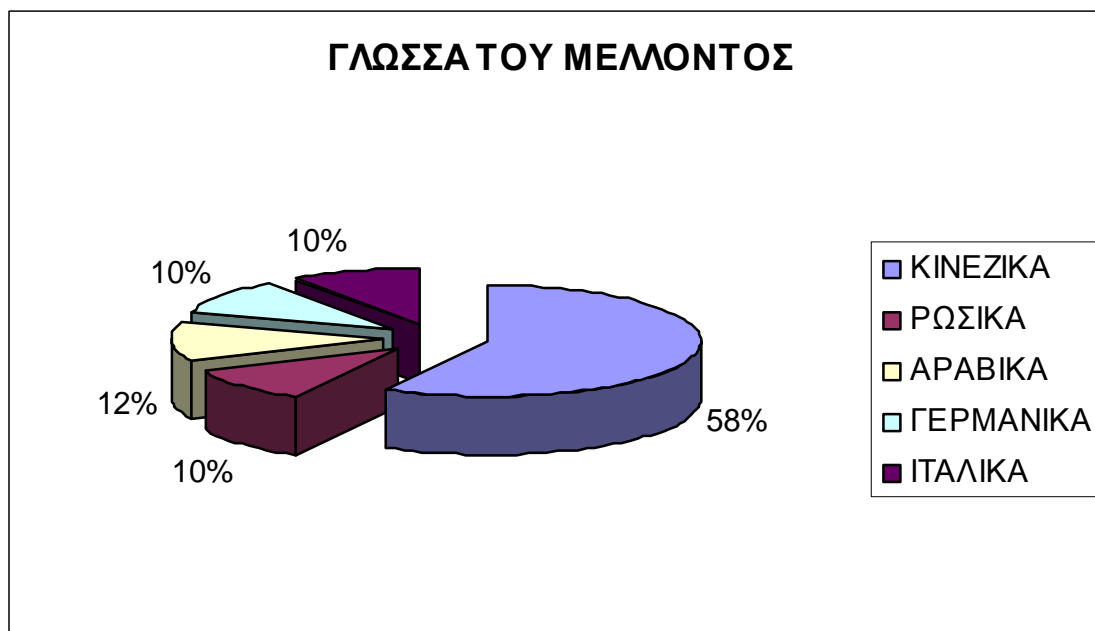
Παρατηρούμε στον παραπάνω πίνακα, ότι η χρήση ξένων γλωσσών είναι αρκετή, όχι πολύ και κάποιες φορές λίγο η καθόλου. Αυτό συμβαίνει γιατί η τουριστική αγορά της Πάτρας είναι κατά 90% έλληνες και το υπόλοιπο ξένοι, για αυτό έχουμε και αυτές τις απαντήσεις. Το

ίδιο ερώτηση σε εργαζόμενους σε κάποιο νησί ή στην Αθήνα θα είχε εντελώς διαφορετικές απαντήσεις.

Η επόμενη και τελευταία ερώτηση που έχει να κάνει με τη γλώσσα του μέλλοντος μας παρουσιάζει τα εξής αποτελέσματα:

ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ				
ΚΙΝΕΖΙΚΑ	ΡΩΣΙΚΑ	ΑΡΑΒΙΚΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	ΙΤΑΛΙΚΑ
29	5	6	5	5

Στη συνέχεια ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα το οποίο μας παρουσιάζει την γλώσσα του μέλλοντος βάση των απόψεων των ερωτηθέντων.

Διάγραμμα 8.

Παρατηρούμε ότι τα Κινέζικα προηγούνται με διαφορά των υπολοίπων. Όλες οι άλλες γλώσσες κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα. Από τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια διαβάζουμε ότι πάνω από τους μισούς, 58%, θεωρούν αυτόν τον οικονομικό νέο γίγαντα ως επιχειρηματική και επαγγελματική ευκαιρία. Όχι μόνο το μέγεθος του πληθυσμού αλλά και η οικονομική ανάπτυξη της Κίνας της τοποθετούν στο νούμερο ένα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

**ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'**

**Αν. Παπανδρέου 37, 151 80 Μαρούσι
Τηλέφωνο : 210-34.42.238
Πληροφορίες : Αν. Πασχαλίδου**

Βαθμός Ασφαλείας .....

Μαρούσι 25-09-2009

Αριθ. Πρωτ. 118495/Γ2

Βαθ. Προτερ. ....

ΠΡΟΣ :

1. Διευθυντές Διευθύνσεων και Προϊστάμενους Γραφείων Δ/θμιας Εκπ/σης
2. Σχολικούς Συμβούλους
3. Διευθυντές Γυμνασίων όλης της χώρας (μέσω των Δ/σεων και Γραφείων Δ/θμιας Εκπ/σης)

ΚΟΙΝ:

1. Περιφερειακούς Διευθυν Εκπαίδευσης
2. Προϊστάμενους Επιστημ. Παιδαγωγικής Εκπαίδευ

ΘΕΜΑ: Διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών στο Γυμνάσιο.

Σχετικά με τη διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών στο Γυμνάσιο σας υπενθυμίζουμε τα εξής:

1) σύμφωνα με την Υ.Α. 105954/Γ2/3-09-2009 (ΦΕΚ 1890, τ.Β΄/ 4-09-2009) που καθορίζει το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων του Γυμνασίου, οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου στο πλαίσιο της παράλληλης διδασκαλίας της δεύτερης ξένης γλώσσας, πρέπει να επιλέξουν τη γλώσσα που επιθυμούν να διδαχθούν μεταξύ της Γαλλικής, της Γερμανικής της Ιταλικής ή της Ισπανικής.

Για τη δημιουργία τμημάτων ο ελάχιστος αριθμός μαθητών που απαιτείται είναι 12. Σε απομακρυσμένα Γυμνάσια της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας μπορούν να λειτουργήσουν τμήματα ακόμη και με 8 μαθητές.

2) σύμφωνα με την με αριθμ.πρωτ. 104089/Γ2/31-8-09 Εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ, για το σχολικό έτος 2009-2010, οι μαθητές επιπέδου προχωρημένων στη Γ΄ Γυμνασίου για την Αγγλική Γλώσσα θα χρησιμοποιήσουν το διδακτικό πακέτο «Think Teen, Αγγλικά Γ΄ Γυμνασίου, **αρχαρίων**», το οποίο προσωρινά μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των μαθητών σε γνωστικό και γλωσσικό επίπεδο και θα διανεμηθεί σε όλους τους μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου.

Όσον αφορά στις Α΄ και Β΄ τάξεις Γυμνασίου για τις οποίες υπάρχουν τόσο βιβλία επιπέδου αρχαρίων, όσο και βιβλία επιπέδου προχωρημένων, τα βιβλία θα μοιραστούν ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών.

Για τη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου μετά από κατατακτήρια εξέταση εντάσσονται σε επίπεδα ανάλογα με τις γνώσεις τους.

Τα διαγνωστικά τέστ φυλλάσσονται στο σχολείο μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς, οπότε και καταστρέφονται.

Παρακαλούνται οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να αποστείλουν έως την 30^η Σεπτεμβρίου 2009, **στη Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ, τμήμα Α΄**, συγκεντρωτικό πίνακα στον οποίο θα καταγράφονται τα παράλληλα τμήματα διδασκαλίας της Α΄ τάξης Γυμνασίου, οι Γλώσσες που διδάσκονται και ο αριθμός μαθητών ανά τμήμα, σε όλες τις σχολικές μονάδες αρμοδιότητάς τους.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
[60]

Εσωτ. Διανομή

Δ/νση Σπουδών Δ. Ε. Τμήμα Α'

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

Ταχ. Δ/νση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα:
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3442238

Βαθμός Ασφαλείας .....

Μαρούσι, 22-07-2011
Αριθ. Πρωτ. 83629/Γ2
Βαθ. Προτερ. ....

ΠΡΟΣ:

- Διευθύνσεις και Γραφεία Δ/θμιας Εκπ/σης
- Γραφεία Σχολικών Συμβούλων
- Γυμνάσια (μέσω των Δ/νσεων και Γραφείων Δ/θμιας Εκπ/σης)

ΚΟΙΝ.:

- Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

**ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τη διδασκαλία της Αγγλικής και της Γαλλικής Γλώσσας
Γυμνασίου για το σχολικό έτος 2011-2012**

Μετά από σχετική εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Πράξεις 2/2011 και 4/2011), σας αποστέλλουμε τις παρακάτω οδηγίες σχετικά με τη διδασκαλία της Αγγλικής και της Γαλλικής Γλώσσας στα Γυμνάσια.

Συγκεκριμένα:

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- Για τη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου (επίπεδο προχωρημένων) κατά το σχ. έτος 2011-12 θα χρησιμοποιηθεί το διδακτικό πακέτο Αγγλικής Γλώσσας για αρχάριους “**Think Teen- 3rd Grade of Junior High School- Αρχάριοι**”, από το οποίο οι διδάσκοντες θα επιλέγουν εκείνα τα κεφάλαια που ανταποκρίνονται στο επίπεδο γλωσσομάθειας του μαθητικού δυναμικού της τάξης.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- Για τη διδασκαλία της Γαλλικής Γλώσσας στη Β΄ τάξη του Γυμνασίου κατά το σχ. έτος 2011-12, οι διδάσκοντες, αφού ολοκληρώσουν το διδακτικό πακέτο “**Action.fr-gr 1**” της Α΄ τάξης Γυμνασίου, θα επιλέξουν μια διδακτική σειρά από τον εγκεκριμένο κατάλογο ελεύθερων βοηθημάτων για τη Γαλλική Γλώσσα του σχ. έτους 2008-2009 (αρ. πρωτ. 110744/Γ2/28-08-2008 Υ.Α.). Από τον συγκεκριμένο κατάλογο θα απαλειφθούν οι διδακτικές σειρές οι οποίες είναι παλαιότερες των έξι (06) ετών (δηλαδή, οι διδακτικές σειρές που εκδόθηκαν πριν το 2006).

Επιπλέον, οι διδάσκοντες μπορούν να αξιοποιούν τις θεματικές ενότητες του “Action.fr-gr 3” της Γ΄ τάξης Γυμνασίου που ανταποκρίνονται στο επίπεδο γλωσσομάθειας και στα ενδιαφέροντα των μαθητών τους.

Επισημαίνεται ότι ο παραπάνω εγκεκριμένος κατάλογος θα χρησιμοποιηθεί **μόνο** για τη Β΄ Γυμνασίου.

Οι διδάσκοντες να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ

Εσωτ. Διανομή

Δ/ση Σπουδών Δ.Ε. Τμήμα Α

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Αριθ. Πρωτ. 105959/Γ2/03-09-2009/ΥΠΕΠΘ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'

Τηλ. : 210-34.42.238

**ΘΕΜΑ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ
ΛΥΚΕΙΟ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1566/85 (ΦΕΚ Α'167) «Δομή και λειτουργία της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης και άλλες διατάξεις».
2. Τις διατάξεις του Ν. 2525 (ΦΕΚ Α'188) «Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των Αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και άλλες διατάξεις».
3. Τις με αρ. πρ. 63447/Γ2/27-6-2005 (ΦΕΚ Β'921) και 63444/Γ2/27-6-2005 (ΦΕΚ Β'921) Υπουργικές Αποφάσεις που καθορίζουν τα Ωρολόγια Προγράμματα στο Ημερήσιο και το Εσπερινό Γενικό Λύκειο.

4.Τις διατάξεις του άρθρου 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α΄ 98).

5.Τις με αριθμ. 42/2008 και 02/2009 πράξεις του τμήματος Δ/θμιας Εκπ/σης και του Συντονιστικού Συμβουλίου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου αντίστοιχα.

6.Το γεγονός ότι από την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού Προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

1. Οι μαθητές της Α΄ τάξεις του Γενικού Λυκείου επιλέγουν ως πρώτη ξένη γλώσσα μία από τις Γλώσσες που διδάχτηκαν στο Γυμνάσιο, μεταξύ της Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής, Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας.

2. Τα τμήματα Ξένων Γλωσσών συγκροτούνται με βάση τις επιλογές των μαθητών και ο ελάχιστος αριθμός μαθητών που απαιτείται για τη δημιουργία τμήματος είναι δώδεκα (12). Σε απομονωμένες σχολικές μονάδες της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας μπορούν να λειτουργήσουν τμήματα και με οκτώ (8) μαθητές.

3. Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν ως μάθημα επιλογής μία δεύτερη ξένη Γλώσσα, μεταξύ της Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής, Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας, ανεξάρτητα εάν την έχουν διδαχθεί στο Γυμνάσιο και διαφορετική από την Α΄ Ξένη Γλώσσα. Οι προϋποθέσεις λειτουργίας των τμημάτων Ξένων Γλωσσών ως μάθημα επιλογής, καθορίζονται από την με αρ. πρ. Γ2/4521/28-8-2001 (ΦΕΚ Β΄1168) Υπουργική Απόφαση που ορίζει τη λειτουργία των κατευθύνσεων και μαθημάτων επιλογής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ				
Ηλικία	έως 25	26-35	36-45	πάνω από 45
Φύλο	άντρας	γυναίκα		
Υπηκοότητα	ελληνική	άλλη	→ Ποια;	
Βασικές σπουδές	Α.Τ.Ε.Ι. / Α.Σ.Τ.Ε. / Σ.Τ.Ε. / Ο.Τ.Ε.Κ. / ΓΥΜΝΑΣΙΟ-ΛΥΚΕΙΟ			
	Σχολή			
	Τμήμα/ Ειδίκευση			
	Έτος αποφοίτησης			
	Δεύτερο πτυχίο			
	όχι			
	ναι → Παρακαλώ διευκρινίστε			
Μεταπτυχιακές σπουδές	Τίτλος σπουδών			
	Πανεπιστήμιο			
	Σχολή			

	Τμήμα /Ειδίκευση Έτος αποφοίτησης
Επαγγελματική απασχόληση	<p>1. Ξενοδοχείο 2. Εστιατόριο 3. Τουρ. Γραφείο 4. Εκπαίδευση</p> <p><u>Ιδιότητα</u></p> <p>1. Υποδοχή Σέρβις Οροφοκομία Άλλο</p> <p>2. Σέρβις Κουζίνα Άλλο</p> <p>3. Έκδοση Εισιτηρίων Οργάνωση Εκδρομών Ξεναγός Άλλο</p> <p>4. Καθηγητής Επιστημονικός Συνεργάτης</p> <p><u>Λοιπά στοιχεία</u> Τόπος επαγγελματικής απασχόλησης: Συνολικός χρόνος που απασχολήστε στον Τουριστικό Τομέα. 1-5 χρόνια 6-10 χρόνια 11-15 χρόνια πάνω από 15 χρόνια</p>

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ, ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

1. Μιλάτε κάποια ξένη γλώσσα ;

Ναι

Όχι

2. Αν **ΟΧΙ**, παρακαλώ προχωρήστε στην ερώτηση 6.

3. Αν **ΝΑΙ**, ποια γλώσσα μιλάτε.

(Επιτρέπονται περισσότερες από μία απαντήσεις)

1. Αγγλικά
2. Γερμανικά
3. Γαλλικά

4. Ιταλικά
5. Ισπανικά
6. Άλλη

Παρακαλώ διευκρινίστε:

4. Σε ποια ηλικία ξεκινήσατε να μαθαίνετε ξένες γλώσσες.
(Σημειώστε με *x* στο αντίστοιχο κουτάκι)

1. 5-7
2. 8-10
3. 11-13
4. 14-16
5. 18-20
6. Άλλη

Παρακαλώ διευκρινίστε:

5. Που διδαχτήκατε την ξένη γλώσσα / τις ξένες γλώσσες;
(Σημειώστε με *x* στο αντίστοιχο κουτάκι)

LIKERT SCALE

Σχολείο Φροντιστήριο Σπίτι

6. Πόσο σημαντική πιστεύετε ότι είναι η γνώση ξένων γλωσσών στην τουριστική βιομηχανία;
(Σημειώστε με *x* στο αντίστοιχο κουτάκι)

πολύ   αρκετά   λίγο   καθόλου

7. Πόσο συχνά χρησιμοποιείται τις ξένες γλώσσες στην εργασία σας;
(Σημειώστε με *x* στο αντίστοιχο κουτάκι)

πολύ   αρκετά   λίγο   καθόλου

8. Σκοπεύετε να μάθετε κάποια άλλη γλώσσα στο μέλλον;
(Σημειώστε με *x* στο αντίστοιχο κουτάκι)

Οπωσδήποτε   Ίσως   Όχι

9. Αν αποφασίζατε σήμερα να μάθετε μία ξένη γλώσσα ποια θα ήταν αυτή;

1. Αγγλικά

2. Γερμανικά
3. Γαλλικά
4. Ιταλικά
5. Ισπανικά
6. Άλλη

Παρακαλώ διευκρινίστε:

10. Πιστεύετε ότι υπάρχει γλώσσα του μέλλοντος; Αν **ΝΑΙ** ποια είναι και γιατί;

Παρακαλώ διευκρινίστε:

11. Περιγράψτε μου σε 2-3 σειρές τους λόγους που κάνουν σημαντική την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στην τουριστική βιομηχανία.

---

*Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας.
Με εκτίμηση,
Γρίβας Θεόδωρος
Πάτρα 2011*

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Τύπος έρευνας: Γραπτή – Ηλεκτρονική. Αποστολή - Παραλαβή ερωτηματολογίων με e-mail και με προσωπική επαφή.

Σκοπός Έρευνας: Σκοπός της έρευνας, όπως φαίνεται και από το δομημένο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται είναι να διατυπώσουμε τη χρησιμότητα των ξένων γλωσσών στην Τουριστική Βιομηχανία και ο βαθμός κατάρτισης στις ξένες γλώσσες των ατόμων που απασχολούνται στον τουρισμό.

Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά Δείγματος: Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του δείγματος αποτελούν τα εξής:

- Η ηλικία των συμμετεχόντων στην δημοσκόπηση να είναι άνω των 18 ετών.
- Οι συμμετέχοντες να εργάζονται στον Τουριστικό Τομέα.

Χρονικό Διάστημα & έτος συλλογής στοιχείων: Η έρευνα διεξήχθη από την 1η/4ου/2011 έως και την 31η/5ου/2011. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω e-mail και με προσωπική επαφή.

Μέθοδος Δειγματοληψίας: Επελέγη δείγμα με τη μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας. Ως δειγματοληπτικό πλαίσιο χρησιμοποιήθηκαν τουριστικές επιχειρήσεις της Πάτρας και της υπόλοιπης χώρας.

Μέγεθος δείγματος, Βάσεις και Γεωγραφική κάλυψη: Το μέγεθος του δείγματος είναι πενήντα (50) άτομα. Το ελάχιστο πλήθος απαντήσεων ανέρχεται στις πενήντα (50) απαντήσεις.

Πηγές -Βιβλιογραφία

- ü www.iky.gr
- ü www.europa.eu
- ü www.teipat.gr
- ü <http://rcel.enl.uoa.gr/>
- ü www.esos.gr
- ü <http://www.eurydice.org>
- ü <http://www.ispania.gr/eidhseis/ispanika-ekpaideysh/1405-xenoglwssh-ekpaideysh>
- ü http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc4054_el.htm

- ü <http://www.hellasedu.gr/>
- ü <http://www.prolog-berlin.com/el/glossiko-mathima.htm>
- ü <http://www.tanea.gr/ellada/article/?aid=4619218>
- ü www.tovima.gr/society/article
- ü www.stavroskaragkounis.gr
- ü www.traveldailynews.gr
- ü <http://14press.gr/content>
- ü www.sete.gr
- ü <http://ec.europa.eu/languages/languages-of-europe>
- ü <http://www.kathigitis.org>

- &** Blondin, C., Candelier, M., Edelenbos, P., Johnstone, R., Kubanek-German, A., Taeschner, T. 1998. Les langues étrangères dès l'école primaire ou maternelle : quels résultats, à quelles conditions? Bruxelles: De Boeck.
- &** Cameron, L. 2001. Teaching English to Young Learners. Cambridge University Press
- &** Nikolov, M. & H. Curtain (Eds), 2000. An Early Start: Young Learners and Modern Languages in Europe and Beyond. Council of Europe: European Centre for Modern Languages.
- &** Pinter, A. 2010. Teaching Young Language Learners. Oxford: Oxford University Press
- &** Rixon, S. 2000. Young learners of English: background and issues. Modern English Teacher

- & Johnson, J., & Newport, E. 1989. Critical period effects in second language learning: the influence of the maturational state on the acquisition of English as a second language. *Cognitive Psychology*

- & Peter DOYÉ, Foreign Language Education in Primary Schools Technische Universität Braunschweig, Germany & Alison HURRELL, Northern College of Education, Aberdeen, Scotland,

- & Fisher, R. (1995) *Teaching Children to Learn*, London: Blackwell/Simon & Schuster/Stanley Thornes

- & Kecskes & Papp, 2000, *Foreign Lang & Mother Tongue*

- & The introduction of EFL teaching to Greek Primary Education: a baseline evaluation of the innovation through EFL teachers' and their learners' attitudes, Ζουγανέλη Αικατερίνη – 1997